Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ◆ № 200 (8940). ● 1986 йил 22 октябрь, ● чоршанба ● Баҳоси 3 тийин

Партия даъвати:

ЖАДАЛЛАШТИРИШ ВА ҚАЙТА ҚУРИШ

УЛУҒ ОКТЯБРЬ социалистик революциясининг 69 йиллиги нишонланадиган кун тобора яқинлашмоқда. Шу муносабат билан куни кеча матбуотда КПСС Марказий Комитетининг Октябрь Чақириқлари эълон қилинди. Анъанага кўра барча совет кишилари қатори республикамиз, шунингдек областимиз меҳнаткашлари ҳам партиямиз Чақириқларини зўр кўтаринкилик ва мамнуният билан кутиб олдилар. Партия Марказий Комитети бутун меҳнат аҳлини ўзларининг астойдил ва ҳалол меҳнатлари билан КПСС XXVII съезди тарихий қарорларини ҳаётга тўла-тўкис татбиқ этишга чақирди:

КПСС XXVII съезди кўрсатиб берган йўл-йўриқларга қатъий амал қилаётган совет халқи шонли санани коммунистик қурилишда янги-янги зафарлар билан кутиб олмоқда. Мамлакат социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштириш, энг аввало, халқ хўжалигимизда содир бўлмоқда. Шу боисдан ҳам партия барча меҳнат коллективларини маҳсулотнинг юксак сифати учун, совет маркаси шарафи учун, меҳнатнинг пировард натижалари учун курашишга, тежамкор бўлишга, кўпроқ ташаббускорлик ва масъулият билан ишлашга даъват этмоқда.

Партиямизнинг даъватига муносиб жавоб бераётган корхоналар, қурилиш ташкилотлари, хўжаликлар, бригадалар, цехлар, муассасалар областимизда оз эмас. Уюшқоқликни ошириш, тартиб ва интизомни мустаҳкамлаш, социалистик мусобақани авж олдириш, ошкораликни таъминлаш эвазига ўнлаб, юзлаб коллективлар ўз ишларини қайта қуриш учун курашмоқдалар. Масалан, Тошкентдаги «Малика» ишлаб чиқариш бирлашмасида қисқа вақт ичида ғоят сифатли маҳсулот берадиган 8 та поток линия ишга туширилди.

Чирчиқдаги «Ғунча» фабрикасининг тикувчи-мотористи Н. В. Гайсина, Тошкент тўқимачилик комбинатининг тўқувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Е. А. Губиналар ўн иккинчи беш йилликда ўн йиллик топшириқни бажариш мажбуриятини олиб ишламоқдалар. В. И. Ленин номли электрон техника заводи радиомонтажчилар бригадири Л. И. Бондарева меҳнат унумдорлигини ошириш бўйича беш йилликнинг икки йиллик планини Улуғ Октябрнинг 70 йиллигигача бажаришга қарор қилди. Бу ташаббусни областимизда ўн мингдан ортиқ коллектив қўллаб-қувватлади.

КПСС Марказий Комитети томонидан маъқулланган ташаббус — В. М. Гвоздев, А. П. Потапов ва В. Л. Сидорейколар бошлиқ бригадаларнинг 1987 йилнинг 7 ноябригача меҳнат унумдорлигини ошириш бўйича беш йиллик охиригача белгиланган топшириқни бажариш тўғрисидаги ташаббуси областимизда кенг қулоч ёйди. Унга В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг слесарлар бригадирлари В. И. Кияшенко, Н. Маннопов, В. Н. Шичко, «Учқун» тўқимачилик-галантерея бирлашмасининг тўқувчиси Г. Т. Арцебасова, «Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги» номли Тошкент тикув бирлашмасининг бичиқчиси Ф. Полтаева, «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмаси тўқувчиси В. С. Дробишевалар биринчилар қаторида қўшилдилар. «Ўзбекхиммаш» заводида эса «Янги техникага — янги билимлар билан» деган шиор ҳаёт нормасига айланди.

— Жадаллаштириш маромида фидокорона ишлаётган, эскириб қолган норма ва одатларни қатъий тугатаётган ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторларига шон-шарафлар!

Қишлоқ хўжалиги соҳасида ҳам Улуғ Октябрнинг 69 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олаётганлар сафи кенгаймоқда. Куни кеча Чиноз районининг азамат деҳқонлари давлатга «оқ олтин» етказиб бериш юзасидан олган социалистик мажбуриятларини ҳам шараф билан бажардилар. Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли, Пискент районидаги Охунбобоев номли колхозлар, Оққўрғон районидаги С. Сегизбоев номли совхозлар каби хўжаликлар йиллик пахта планларини муддатидан илгари адо этдилар. Х. Усмонов, Б. Турдибоева, Ш. Деҳқонов, Ж. Асадов каби бригада бошлиқлари, Х. Латипов, А. Тўхтамишев, М. Деҳқонов, М. Мавлонов, А. Абдусаматовларга ўхшаш механик-ҳайдовчилар байрамолди социалистик мусобақасида байроқдорлик қилиб келмоқдалар. Бундай илғорлар партия Марказий Комитети Чақириқларидаги мана бу сўзларни ўзлари учун жанговар шиор сифатида қабул қилмоқдалар:

— Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Социалистик мусобақани авж олдирингиз! Олға қараб ҳаракат суръатларини оширингиз, хотиржамлик ва бепарволикка йўл қўймангиз!

1986 йил план топшириқларини бажарайлик! XII беш йилликнинг яхши бошланишини таъминлайлик!

Шодиёна кунларда, байрам арафаларида биз одатан мақтов сўзлари айтишга ўрганиб қолганмиз. Қайта қуриш учун умумхалқ кураши бошланган бугунги кунда йўл қўйилаётган камчилик, нуқсонлар, ишимизга тўсиқ бўлаётган муаммолар, сусткашликлар, ютуқларимизни кўпайтиришга тўғаноқ бўлаётган хатолар ҳақида рўй-рост ва ошкора гапирмоғимиз лозим. Зотан, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ М. С. Горбачев айтганидек: «Бизлар бурилиш даврида яшаяпмиз. Мамлакат ўз тараққиётининг жуда муҳим босқичидан ўтмоқда. Совет жамиятининг турмушида туб бурилиш содир бўлмоқда».

Шу кеча-кундузда муваффақиятларимизни таъкидлар эканмиз, доҳий В. И. Лениннинг байрам кунлари бутун диққат-эътиборни ҳал этилмаган муаммоларга қаратиш лозим, деган васиятини эсдан чиқармаслигимиз зарур. Ишларимизда эса камчилик ва нуқсонлар, келишмовчиликлар, пала-партишликлар ҳали анчагина. Чунончи, кўпгина жойларда, айниқса капитал қурилишида иш суръатларининг сусайиши содир бўлмоқда, планлар барбод этилмоқда. Қатор корхона ва тармоқлар ишлаб чиқаришнинг барқарор ўсишини таъминлай олмаяптилар. Ҳамон брак маҳсулотлар ишлаб чиқаришга, техника қолоқлигига йўл қўйилмоқда. Ўз маҳсулотлари учун рекламациялар олаётган коллективлар оз эмас. Хўжалик ҳисоби ва коллектив пудрати секинлик билан жорий этилмоқда. Принципиал янги, энг яхши техника ва технология учун дадил курашилмаяпти. Транспорт ташкилотларида беқарорликлар ҳануз давом этмоқда.

Масалан, пойтахтнинг Фрунзе районида кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш планининг 1983 йилдан буён мунтазам равишда бажарилмаётганлигини қандай баҳолаш мумкин? Бу соҳадаги бу йилги тўққиз ойлик план эса 9[illegible] процентда қолиб кетди. Областимизда капитал қурилишининг бугунги даражаси жуда қониқарсиз. Муҳим объектларнинг 30 тасидан 16 тасида планлар уддаланмаяпти. «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси, Тошкент мотор заводи, Бекобод металлургия заводи, «Ангрен» кўмир разрези каби корхоналарда худди шундай аҳвол рўй бермоқда. Шунингдек, уй-жойларни фойдаланишга топшириш тўққиз ойлик планлари Тошкент, Ангрен шаҳарларида, Калинин, Паркент, Тошкент районларида бажарилмади, Бўка, Ғалаба, Коммунистик, Оққўрғон районларида пахта йиғим-терим мавсумида суръат суст.

Йилнинг сўнгги квартали ҳамма соҳада энг долзарб пайт ҳисобланади. Шунинг учун ҳам иш яхши кетмаётган ерларда дарҳол аҳволни тузатиб олиш, йўл қўйилган камчиликларни тугатиш, қўшимча резерв ва имкониятларни ишга тушириш, план ва мажбуриятларнинг бажарилиш суръатларини тезлаштириш, хўжалик бўғинларидаги тартиб ва интизомни янада мустаҳкамлаш керак. Йил охиригача қолган муддатдан энг кўп самара берадиган тарзда фойдаланайлик. Чақириқлардаги қуйидаги сўзлар ҳар биримиз учун бевосита дахлдордир:

— Совет мамлакатининг меҳнаткашлари! Беш йиллик меҳнат фронтида зарбдорларча ишлаб, социализм ва тинчлик ишини мустаҳкамлайлик!

— КПСС XXVII съездининг ленинча йўлидан — коммунистик бунёдкорлик ва тинчлик йўлидан, олға!

ОБЛАСТЬ МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ

КОММУНИСТИК РАЙОНИ

МЕХАНИК-ҲАЙДОВЧИЛАР РАПОРТИ

Коммунистик райони механик-ҳайдовчилари унумли меҳнат қилиб, яхши натижаларга эришдилар ва машина терими планини муваффақиятли бажардилар. Агрегатлар ёрдамида пландаги 19 минг 500 тонна ўрнига 19 минг 560 тонна пахта терилди.

Свердлов номли, «Правда» колхозлари бу соҳадаги планларини анча ортиғи билан адо этдилар.

Механизаторлар мусобақаси ажойиб натижалар берди. Далаларда меҳнат қилган 205 механик-ҳайдовчидан 101 механик-ҳайдовчининг ҳар бири 100 тоннадан ошириб хом ашё териб топширди.

Э. Қолтоев, В. Вагапов, Л. Кураедова, ГУ Герасим, Ким Мирон, Ким Роберт, Ким Юрий, Цай Андрей сингари «зангори кема» капитанлари энг юқори кўрсаткичларга эришдилар.

Район механизаторлари машина терими салмоғини кам деганда 85 процентга етказиш учун ҳаракат қилмоқдалар.

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ 615 ТОННА ПАХТА УЧУН

Куни кеча Янгийўл районидаги Меҳнат Қизил байроқ орденли «Коммунизм» колхози пахтакорлари ҳам маррага етиб келдилар. Давлатга 4301 тоннадан ортиқ пахта сотиб, планларини ошириб бажардилар.

Салкам 80 процент пахта биринчи сортларга топширилди.

Колхознинг Р. Жалолов бошлиқ бригадаси деҳқонлари 273 гектар ерда пахта етиштирган эдилар. Улар ҳозирги кунга қадар пландаги 764 тонна ўрнига 945 тонна ҳосил топширдилар ва планни 124 процент бажардилар. Ҳар гектаридан 35,1 центнердан қимматбаҳо хом ашё олинди.

А. Азимхўжаев, Р. Аҳмедов, М. Эшонқулов, Ж. Душабоев, Ҳ. Ғуломов, Н. Толипов, Э. Тойбеков ўртоқлар бошлиқ звеноларнинг деҳқонлари ҳам алоҳида меҳнат намуналарини кўрсатдилар.

Бу йил машиналар иши, айниқса, унумли бўлди. Давлатга топширилган пахтанинг 2539 тоннаси агрегатлар ёрдамида териб олинди. А. Исоқжонов, Э. Тойбеков, А. Азимхўжаев, А. Рихсиев, Р. Аҳмедов, Ж. Умаров сингари механик-ҳайдовчилар 120—150 тоннадан пахта териб бердилар.

Колхоз пахтакорлари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, давлатга пландан ташқари яна 615 тонна пахта топшириш учун курашмоқдалар.

МЕҲНАТ ветерани Шакимбой Аҳадхонов Ғалаба районидаги «Заря коммунизма» колхозида яшайди. У айни кунларда хўжаликнинг Жуман Ашрбеков бошлиқ бригада даласида меҳнат қилмоқда. Йиғим-теримда пахтакорларга баҳоли қудрат кўмаклашмоқда. Суратда: Шакимбой ота теримда.

Ҳ. АВВАЛОВ фотоси.

«ОҚ ОЛТИН» ХИРМОНИГА

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 21 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — районлар, иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта, учинчи устун — мавсум бошидан буён, тўртинчи устун машина терими — бир кунлик, бешинчи устун — мавсум бошидан буён.

(Планга нисбатан процент ҳисобида).

Чиноз	1,67	104,74	1,45	101,70
Ўрта Чирчиқ	2,37	91,65	2,10	110,77
Пискент	2,11	90,38	1,46	90,02
Янгийўл	2,15	87,30	1,72	80,16
Коммунистик	3,07	82,34	3,07	100,31
Бекобод	1,86	82,00	1,14	75,60
Оққўрғон	1,79	80,80	1,48	87,64
Ғалаба	2,28	80,33	2,51	98,00
Бўка	2,27	76,59	2,01	83,59
Область бўйича:	2,13	84,46	1,85	90,47

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида маълумот (мавсум бошидан буён, йиллик планга нисбатан процент ҳисобида): Фарғона — 89,62; Наманган — 74,61; Сурхондарё 74,16; Сирдарё — 72,83; ҚҚАССР — 70,78; Хоразм — 67,77; Бухоро — 64,35; Андижон — 58,70; Жиззах — 56,28; Самарқанд — 55,69; Навоий — 45,90; Қашқадарё — 43,21; республика бўйича — 66,59.

БЎКА

◆ «ОКТЯБРЬ 40 ЙИЛЛИГИ» колхози пахтакорлари дастлабки довондан ошдилар. Давлатга пахта сотиш йиллик плани бажарилди. 1140 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 31 центнердан жами 3515 тоннадан зиёд пахта йиғиштириб олинди. Бу ҳосилнинг 90 проценти машиналарда терилди. 2971 тоннаси эса биринчи сортга сотилди. Бу умумий ҳосилнинг 84,5 процентини ташкил этади. Хўжаликнинг Гелди Хитоев, Йўлдош Очилов, Ҳошия Машрапова, Саиджаббор Сулаймонов сингари пахта усталари бошчилик қилаётган бригадаларда гектаридан 32—34 центнердан ошириб ҳосил олинди. Ўз имкониятларини қайта ҳисоблаб чиққан хўжалик деҳқонлари ҳосилдорликни гектар бошига 35 центнерга етказишга аҳд қилдилар. Колхозда пахта йиғим-терими жадал давом этаяпти.

● ФРУНЗЕ номли колхоз механизаторлари ҳам машина терими планини бажардилар. 20 та агрегатда ҳозиргача 2010 тонна пахта терилди. Бу колхозда шу кунгача тайёрланган жами «оқ олтин»нинг 70 процентига тенгдир. Механик-ҳайдовчилар яна 500 тонна ҳосилни йиғиштириб олишга сўз беришди.

ЧИНОЗ

◆ БУ ЙИЛ район механизаторлари баракали меҳнат қилишмоқда. Куни-кеча улар машина терими планини ортиғи билан бажаришди. Терим агрегатлари ёрдамида 19 минг тонна ўрнига 19,5 минг тонна оқ-олтин йиғиштириб олинди. 144 та терим агрегатидан ҳар бирининг иш унуми ўртача 120 тоннани ташкил этди. «Октябрь 40 йиллиги», Навоий номли, Охунбобоев номли, К. Маркс номли, Энгельс номли колхозлар ҳамда «Партия XXIV съезди» совхозининг механик ҳайдовчилари, айниқса, юқори натижаларга эришдилар. Бу хўжаликларда етиштирилган ҳосилнинг асосий қисми машиналарда териб олинмоқда.

«Октябрь 40 йиллиги» колхозидан Ўктам Хўжамқулов, Норқобил Норқулов, К. Маркс номли колхоздан Баҳром Мансуров, Тўлаган Алиқулов, Навоий номли колхоздан Мўмин Мавлонов сингари тажрибали механик-ҳайдовчилар энг кўп пахта териб барчага ибрат бўлмоқдалар.

ЯНГИЙЎЛ

◆ ПЛАН бажарилди! Давлатга яна 200 тонна пахта етказиб берилади. Калинин номли колхоз деҳқонларининг нияти шундай. Улар районда биринчи бўлиб давлатга пахта сотиш бўйича йиллик планларини бажардилар. Жами 2427 тонналик хирмон уйилди. Ҳар гектар ер ҳосилдорлиги ўртача 29,7 центнерданга тўғри келди. Социалистик мажбуриятини ҳам бажариб қўйган Бобоқул Абдураҳмонов, шунингдек Турсун Файзиев, Сайфулла Жўраев ўртоқлар бошлиқ бригада коллективларининг аъзолари бу борада алоҳида жонбозлик кўрсатишди.

● ШУНИНГДЕК, райондаги САМИС хўжалиги ҳам ҳар гектар майдондан 30,4 центнердан ҳосил олиб йиллик планни бажарди. Асосий ҳосилнинг 90 проценти агрегатлар ёрдамида йиғиштириб олинди. Коллектив аъзолари энди пахта ҳосилдорлигини 35 центнерданга етказиш учун курашни тобора авж олдирмоқдалар.

ПИСКЕНТ

◆ ТЕРИМ машиналаридан самарали фойдаланишга астойдил ҳаракат қилаётган «Пискент» ҳамда «КПСС XXVI съезди» совхози механизаторлари машина терими планини бажардилар. «Пискент» совхозида ишлатилган 72 та агрегатнинг ҳар бирида ўртача 106 тоннадан пахта терилди. Жами 7654 тонна ҳосил йиғиштириб олинди. «КПСС XXVI съезди» совхозида эса 62 та «зангори кема» бункеридан шу кунгача 5525 тонна пахта тўкилди.

ОҚҚЎРҒОН

◆ ҲАР КУНИ янги-янги ғалабага имзо чекилмоқда. Умуман ҳозиргача бу ерда 30 дан зиёд бригада йиллик планни бажариб, мажбурият ҳисобига пахта топширмоқда. Шу кунгача район деҳқонларининг уйган хирмони 48 минг тоннадан ошди. Бунинг салкам 37 минг тоннаси машиналар ёрдамида териб олинди. Сегизбоев номли, «Оққўрғон» совхозлари ҳамда «Ленинизм» колхозининг пахтакорлари кунлик ўсишда юқори натижаларга эришмоқдалар.

МАЛИКА Қулмуродова (суратда) Бўка районидаги Ҳамза номли колхознинг илғор теримчиларидан бири. У айни пайтда ҳам энг кўп пахта териб кўпмингкилограммчилар ўртасидаги мусобақада пешқадамлар сафида боряпти.

А. ЗУФАРОВ фотоси.

ФАН ВА ТЕХНИКА ЮТУҚЛАРИ— ЎЗБЕКИСТОН ҚУРИЛИШЛАРИГА

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ҲУЗУРИДАГИ ФАН-ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИГА КЎМАКЛАШУВЧИ РЕСПУБЛИКА КЕНГАШИНИНГ МАЖЛИСИДАН

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги фан-техника тараққиётига кўмаклашувчи республика кенгашининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев олиб борди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Ғ. Ҳ. Қодиров республика қурилиш комплексининг структурасига ўзгаришлар киритиш зарурлиги тўғрисида доклад қилди. Доклад юзасидан батафсил ва ошкора фикр алмашилди. Кенгаш масалани кенг кўламда муҳокама қилиш давом эттирилсин, партия комитетлари, министрликлар ва идораларнинг конкрет таклифлари назарда тутилсин ва умумлаштирилсин ҳамда шу асосда республика қурилиш комплексининг шу кун талабларига, бошқариш механизмини ва экономикани қайта қуриш вазифаларига мос янги конструктив структурасини тузиш тўғрисида тегишли қарор ишлаб чиқилсин деб қарор қилди.

Шундан кейин кенгаш қурилиш комплексида фан-техника тараққиётини жадаллаштириш чораларини муҳокама қилди. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари К. Х. Маҳамадалиев доклад қилди.

Қурилиш ва монтаж ташкилотлари, дейилди мажлисда, ҳар йили қурилиш-монтаж ишларини механизациялаш ва индустриялаштириш даражасини ошириш, меҳнатни ташкил этиш, ишлаб чиқариш ва бошқаришни такомиллаштиришга қаратилган тадбирларни ишлаб чиқмоқдалар ва жорий этмоқдалар. Шу билан бирга 1970—1985 йиллар мобайнида республика қурилишларида меҳнат унумдорлигини комплекс фактлар асосида анализ қилиш мавжуд резервлардан ҳали тўла-тўкис фойдаланилмаётганлигини кўрсатди. Қурилиш коллективлари фан-техника тараққиёти, ишлаб чиқаришни ҳамма чоралар билан интенсивлаш талабларига мувофиқ, ишни қайта ташкил этишда ниҳоятда сусткашлик қилмоқдалар.

Бу ишда ҳамон расмиятчиликлар кўп. Планларга янгилиги бўлмаган ёки аввалги йилларга нисбатан ҳажман кичик, иқтисодий жиҳатдан ҳамиша ҳам етарлича асосланмаган тадбирлар киритилмоқда. Бунинг натижасида қурилиш ишлари янги техника ва технология асосида жадаллаштирилишига эришилмаяпти, қўл меҳнати сарфининг камайиши суст, меҳнат, ишлаб чиқариш ва бошқаришни ташкил этишда жиддий ўзгаришлар йўқ.

Балконлар, лифт шахталари, сантехника кабиналари каби заводда тайёрланадиган ҳажмий блок элементлар қурилиш практикасига паст суръатлар билан жорий этилмоқда. Ойнаси қўйилган ва бўялган, приборлари ва деталлари ўрнатилган ҳолдаги дурадгорлик буюмлари билан заводда тўла тайёр ҳолда чиқарилувчи девор панеллар амалда қўлланилмаяпти. Бино деворларини сувамасдан ёпиштириладиган безак ғишт тайёрлаш етарли эмас.

Ана шу безак ғишт етишмаслиги натижасида қарийб бир ярим минг ишчи биноларнинг ташқи фасадларини суваш билан ҳамиша банд. Мингга яқин киши сантехника кабиналарини ускуналаш ва ўрнатиш билан шуғулланишга мажбурдир, ваҳоланки бу ишларни завод шароитларида оз меҳнат сарф қилган ҳолда анча сифатли қилиб тайёрлаш мумкин эди. Қурилиш майдонларига келтирилаётган дурадгорлик маҳсулотларининг сифати пастлигидан икки мингга яқин дурадгор ва бўёқчи уларни қўлда ростлаб шпаклёвка қилмоқда ва бўямоқда, қарийб уч минг нафар ишчи майда материаллардан тўсиқлар қуриш билан банд.

Айни маҳалда республикада мавжуд уйсозлик комбинатларининг қувватларидан атиги 55—65 процент, дурадгорлик маҳсулотлари ишлаб чиқарувчи корхоналар ва ғишт заводларининг қувватларидан 60—77 процент фойдаланиляпти холос. Қурилиш индустриясининг бошқа ҳамма корхоналари ҳам тўла қувват билан ишламаяпти.

Мажлисда ҳамма ерда илғор технологияни биргаликда жорий этиш, ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштириш республика қурилишларида меҳнат унумдорлигини янада оширишнинг энг муҳим йўналиши бўлиб қолмоғи кераклиги таъкидланди. Бизда қурилишнинг фонд билан таъминланиши умуман мамлакатдагига нисбатан ҳозирча беш-олти процент паст, қишлоқ қурилишида эса бу қолоқлик ҳатто ўн беш процентгача етиб боради. Бундан ташқари республиканинг қурилиш министрликлари ва идораларида машина ҳамда механизмларнинг анча қисми жисмонан ва маънавий эскирган бўлиб, белгиланган хизмат муддатларини аллақачон ўтаб бўлган. Ҳозир республика қурилишларида ишлаб турган минора кранларнинг учдан бири, бошқа қурилиш техникасининг анча қисми шундай «пенсионерлар» қаторига киради.

Шунга қарамай кейинги ўн беш йил ичида асосий ишлаб чиқариш фондларини янгилаш суръатлари ортиш у ёқда турсин, балки сезиларли даражада пасайди — 1975 йилги 23,7 процентдан 1985 йилда 14,3 процентгача тушиб қолди. Мавжуд машиналар паркидан яхшироқ фойдаланиш ҳисобига меҳнат унумдорлигини оширишнинг бор резервларидан тўла-тўкис фойдаланилмаяпти — шу давр ичида машиналар паркининг иш сменавийлиги озгина кўтарилди, аммо механизмларнинг смена ичида бекор туриши ҳамон ҳаддан ташқари кўп, ремонт базаси заифлигича қолмоқда, ремонт ишларини марказлаштириш ва техникага хизмат кўрсатиш даражаси сира етарли эмас. Қурилиш министрликлари ва идораларининг раҳбарлари ҳал этилмаган ана шу масалаларга ниҳоятда қаттиқ эътибор беришлари зарур, дейилди мажлисда.

Қурилиш ишларини ташкил этиш ва бошқаришни такомиллаштиришда ўсишнинг салмоқли резервлари бор, деб таъкидлашди мажлис қатнашчилари. Шу омилларнинг аҳамияти муттасил ортиб боради. Айни вақтда республиканинг кўпгина министрликлари ва идораларида бу омилларнинг ролига етарли баҳо берилмаётир. Планлаштириш, моддий-техника таъминотидаги камчиликлар қурилиш-монтаж ташкилотларининг бир маромда ишлашини ташкил этишга халақит бермоқда. Одамларнинг кўпдан-кўп бекор туриб қолишлари, интизомсизликлари, қурилишлардаги кадрларнинг қўнимсизликлари қурилиш ишига анча зиён етказмоқда. Ишлаётганлар состави ўрганиб чиқилганида ҳозирги вақтда қурилиш ишчиларининг чорак қисмига яқини малакасиз ёки оз малакали ишчилар категориясига кириши маълум бўлиб қолди.

Республиканинг қурилиш ташкилотларида бригада пудратидан ҳамма ерда жуда маъқул бўлган резервдан тўла фойдаланилмаётир. Ўтказилган таҳлилларнинг кўрсатишича, расмиятчилик, бригада пудрати билан қамраш «процентини кўпайтириш»га интилиш қурилишда хўжалик ҳисобидаги бригадалар деб аталмиш бригадалар пировард натижаларни яхшилашга ва меҳнат унумдорлигини оширишга таъсир кўрсатмаяпти. Битта наряд билан ишлайдиган бригада пудратини жорий этиш ҳанузгача тажриба босқичидан чиқмаган.

Республикада ихтисослашган қурилиш ташкилотларининг салмоғи умуман мамлакатга нисбатан оз. Йирик трестларда ижобий омил бўлмиш қурилиш ишларини концентрациялаш, қурилиш-монтаж ишлари ҳажмини кўпайтириш борасида давом эттирилаётган жараён билан бирга кейинги вақтларда куч ва маблағларни тарқатиб юборувчи майда бошланғич пудрат ташкилотлари сонини кўпайтириш тенденцияси пайдо бўлиб қолди. Республика қурилишларида ишларни ташкил этишнинг вахта методи, қурилиш ишларини лойиҳалаш, тайёрлаш, ташкил этиш ва энг катта, мураккаб объектларда бошқариш узел методи ҳали кенг кўламда қўлланилгани йўқ.

Мажлис қатнашчилари 1986—1990 йилларда Ўзбекистон қурилиш комплексини янги техникавий даражага кўтаришни таъминловчи пудрат ташкилотларининг ишлаб чиқариш қувватларини ривожлантириш ва меҳнат унумдорлигини ўстириш комплекс программасининг лойиҳасини маъқулладилар.

Кенгаш ёқилғи-энергия ресурсларидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш, янги энергия манбаларини ишлаб чиқиш секциясининг иши тўғрисидаги ҳисоботни тинглади ва маъқуллади.

Йиғилиш аҳли Сирдарё ва Фарғона область партия комитетлари ҳузуридаги фан-техника тараққиётига кўмаклашувчи кенгашларнинг иши тўғрисида хабардор қилинди.

Кенгаш мажлисида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва бюро аъзолигига кандидатлари Т. А. Алимов, В. П. Анишчев, В. А. Антонов, В. Н. Лобко, В. И. Огарок, О. У. Салимов, И. Х. Жўрабеков, Б. Ф. Сатин, В. А. Хайдуров, КПСС Марказий Комитетининг масъул ходими А. Н. Марғилнов қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

ҲУРМАТЛИ ГАЗЕТХОНЛАР!

Ярим аср муқаддам Максим Горький коллектив бўлиб «Жаҳоннинг бир куни» китобини яратиш ғоясини ўртага ташлаган эди. Шу ғоя амалга ошиб, 1936 ва 1961 йилларда иккита китоб яратилди. Улар ўқувчиларни бир кеча-кундуз воқеалари асосида мамлакатлар ва қитъалар бўйлаб қизиқарли сафарга таклиф этгандек бўлган эди. Газеталарнинг кўпдан-кўп хабарлари, фотосуратларида ўз ифодасини топган бир куннинг воқеалари дунёнинг маромини, планетанинг қандай нафас олиб турганлигини тўлалигича ҳис этиш имконини берган эди.

«ЖАҲОННИНГ БИР КУНИ»

23 ОКТЯБРЬ, ПАЙШАНБА КУНИ ВОҚЕАЛАРИ ҲАҚИДА ҲИКОЯ ҚИЛАЙЛИК!

«Жаҳоннинг бир куни» кейинги китоби чиққандан буён чорак аср ўтди. Новости матбуот агентлиги журналистлари энди унинг учинчи китобини яратишга қарор қилдилар. Бу катта коллектив иши социалистик давлатимизнинг шонли юбилейи — Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига бағишланади.

КПССнинг XXVII съезди қарорлари бутун ижтимоий ҳаётимизни, кундалик ишларимизни янги мазмун билан бойитмоқда. Қайта қуриш, жадаллаштириш, ҳамма соҳаларда юз бераётган янгиланиш жараёни қандай кечаётганлигини бир кун мисолида кўрсатиб бериш мақсади олдимизда турибди. 23 октябрь, пайшанба ана шу кун қилиб танланди. Бу Бирлашган Миллатлар Ташкилоти қарори билан ўтказилаётган Тинчлик йилининг — 1986 йилнинг оддий бир кунидир. 1917 йил худди ана шу куни большевиклар қуролли қўзғолонга ўтиш тўғрисида қарор қабул қилган эдилар.

Биз «Тошкент ҳақиқати» редакцияси коллективи ҳам «Жаҳоннинг бир куни» китобини яратишга ўз ҳиссамизни қўшишга қарор қилдик. Шу мақсадда барча ишчи-қишлоқ мухбирларига, штатсиз активларимизга, ишчилар, колхозчилар, инженерлар, олим ва ёзувчилар, жангчи ва студентлар, ўқитувчи ва санъаткорлар, комсомоллар ва маҳаллий Советларнинг депутатлари, барча касб ва ёшдаги кишиларга мурожаат қиламиз. Шу куни ўз ҳаётингиз, иш ва турар жойингиз, оилангизда юз берган воқеалар ҳақида бизга ёзиб юборишларингизни сўраймиз. Улуғ Октябрнинг, Улуғ Ватан урушидаги Ғалаба тенгдошларининг ўз ҳаётлари ҳақидаги ҳикоялари ҳам катта қизиқиш туғдириши мумкин.

Келинг, ҳаммамиз биргалашиб 1986 йилнинг 23 октябрь кунидаги областимиз кўп қиррали ҳаётига қулоқ солайлик ва уни газета саҳифаларида кенгроқ ёритайлик!

Хат-хабарларингизни, фото материалларингизни, телефон ва телеграммаларингизни кутамиз.

Адресимиз: 700083, Тошкент шаҳри, Ленинград кўчаси, 32-уй, «Жаҳоннинг бир куни» саҳифасига.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» редакцияси коллективи.

СИФАТ, СИФАТ ВА ЯНА СИФАТ

ОБЛАСТЬ ТЎҚИМАЧИЛИК ВА ЕНГИЛ САНОАТ ИШЧИЛАРИ КАСАБА СОЮЗИ XIV ҲИСОБОТ-САЙЛОВ КОНФЕРЕНЦИЯСИДАН

—БАРЧА совет халқи КПСС XXVII съезди руҳи билан яшамоқда, съезднинг тарихий қарорларини ҳаётга тўла-тўкис татбиқ этиш учун курашмоқда. Биз ҳозир ишимизни мана шу йўлда қайта қуряпмиз, — деди конференцияда доклад қилган тўқимачилик ва енгил саноат ишчилари касаба союзи область комитетининг раиси **Л. А. Акбарова.** — Бу борада маълум олға силжишлар бор, лекин қилиниши керак бўлган ишлар, ҳал этилиши зарур бўлган муаммолар ҳам талайгина.

1986 йилнинг ўтган тўққиз ойида тармоқ корхоналари пландагига қўшимча 271 минг дона тикувчилик буюмлари, 768 минг дона ички ва устки трикотаж, 346 минг донадан ортиқ чинни буюмлар ишлаб чиқарди. Уларнинг сифати ҳам сезиларли даражада яхшиланди. Айниқса, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли ва «Қизил тонг» тикув ишлаб чиқариш бирлашмалари, Чирчиқ пойабзал фабрикаси коллективларида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларга савдо ташкилотлари катта ишонч билан қарамоқдалар.

Ўн биринчи беш йиллик якунлари бўйича 500 дан ортиқ инженер-техник ходимлар орден ва медаллар билан тақдирландилар. «Юқори, самарали ва сифатли иш учун» Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида эса Тошкент тўқимачилик комбинати бригадири Жўрабой Тўйчибоев ва Чирчиқдаги «Ғунча» фабрикасининг бригада бошлиғи Гулжон Дўсмирзаевалар ғолиб деб топилди. Съездолди мусобақасида ғолиб чиққан «Ғунча» фабрикаси, фурнитура-пластмасса экспериментал заводи ва чинни заводи республика Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасидаги Ҳурмат тахтасига ёзилдилар.

Илғор тажрибага таянмаслик, уни кенг ёймаслик ҳам олға силжишга ҳалақит беради. Масалан, Янгийўл пойабзал фабрикаси мастери Надежда Турченконинг қолоқ бригадага ўтиб ишлашини область касаба союз комитети маъқуллаган эди. Бироқ область касаба союз комитетининг бўлим мудири К. Крафт тармоқ корхоналарида бу тажрибани ёйиш бўйича қабул қилинган қарорнинг самарали бажарилишини таъминлай олмади. Шунингдек, янгийўллик пойабзалчилар ҳам ҳалигача ўз ташаббускорларининг илғор иш усулларини ўрганадиган мактаб ташкил қилмадилар. Бундан тегишли хулоса чиқариб олиш керак.

Қатор корхоналарда сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқариш давом этяпти. Шу йилнинг ўтган саккиз ойида савдо тармоқларига корхоналар томонидан брак маҳсулот учун 1,5 миллион сўм жарима тўланди. Савдодан қайтган маҳсулотлар 2-пойабзал фабрикаси омборини тўлдириб ётипти, «Учқун» тўқимачилик-галантерея бирлашмасининг рўмоллари нархи пасайтирилгандан кейингина зўрға сотилмоқда, шу вақтгача машҳур бўлиб келган «Малика» трикотаж бирлашмасида кейинги пайтда янги моделдаги харидорбоп буюмлар ишлаб чиқариш камайиб кетди. Чамаси, хўжалик раҳбарлари ва касаба союз комитети (Р. Ғуломов, К. Тожиев ўртоқлар) хотиржамликка берилиб, ўз маҳсулотларини жаҳон стандарт даражасига олиб чиқиш йўлларини изламай қўйишди.

Социал сиёсат — ишчиларга маданий-маиший шароитлар яратиб бериш ҳамиша бош масала бўлган ва шундай бўлиб қолади. Бу соҳага эътибор бераётган корхоналарда самарадорлик ва сифат бўйича яхши натижаларга эришиш табиий бир ҳолдир. Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги номли, «Қизил тонг» бирлашмаларида бу иш яхши йўлга қўйилган. Чирчиқ пойабзал фабрикаси ва тажриба-пиллакашлик фабрикасида санитария-маиший хоналар эҳтиёжнинг ярмигагина жавоб беради. «Малика» бирлашмасининг Чилонзордаги филиали, ўйинчоқлар фабрикаси ишчилари оғир шароитларда меҳнат қилишмоқда. Ёз мавсумида болаларга қараш туфайли кўп ишчи вақти йўқотилади. Бу тасодифий эмас. Тармоқда ҳар минг ишловчига пионер лагерларида 18 ўрин тўғри келади. Натижада ёзда болалар қаровсиз қолади. Шунга қарамай қатор корхоналар пионер лагерлари қуришга етарли эътибор беришмаяпти. Жумладан, «Малика» бирлашмаси пионер лагерини 16 йилдан бери битказолмаяпти. Шунингдек тармоқ ишчиларининг болалари боғчаларга навбатда турган бир пайтда бу боғчаларда тармоққа алоқаси йўқ кишиларнинг фарзандлари жойни банд қилиб тургани ҳам ташвишланарлидир.

Конференцияда сўзга чиққан чарм-галантерея ва спорт буюмлари ишлаб чиқариш бирлашмасининг ишчиси **Г. Ваҳобхўжаева** икки-уч сменали иш режимига ўтиш муносабати билан ишчиларга зарур шароит яратиш тўғрисида тўхталди. Бунда автотранспорт билан таъминлаш, шунингдек, болалар боғчаси иш графигини ҳам ўзайтириш муҳимдир. Бизнинг бирлашмамизга бириктилган болалар боғчаси Қорақамиш массивида жойлашган, — деди у. — Уни корхонамизнинг ёнидаги 468-боғчага алмаштириб беришни юқори ташкилотлардан илтимос қилган эдик, бу масала ҳалигача ҳал этилмади.

Биз харидорлар олдида ҳамон қарздормиз, — деди 2-пойабзал фабрикаси касаба союз комитетининг раиси **Т. Жўраев.** —Шу йилнинг ўзида фабрикамиз савдо ташкилотларига 150 минг сўм жарима тўлади. Айни пайтда маҳсулот сифатини яхшилаш бўйича кескин чоралар ҳам амалга оширилмоқда. Масалан, бу йил июнь ойида Югославиядаги «Газела» пойабзал фабрикаси билан ҳамкорлик тўғрисида шартнома туздик. Улар бизга янги моделлар ишлаб чиқиш ва технологияни такомиллаштиришда ёрдам беришга рози бўлдилар. Бу ҳамкорлик бўйича ишлаб чиқилган уч янги модель келгуси йил 1 январидан оммавий равишда ишлаб чиқарилади. Бироқ, сифатни тубдан яхшилаш фақат ўзимизгагина боғлиқ эмас. Хом ашё сифатсизлиги долзарб муаммодир. Фақат Самарқанд кўн заводининг ўзига бу йил 1,5 миллион квадрат метр хром-кўн қайтариб юборилди. Бу ишларни йўлга қўйишда биз юқори ташкилотлардан ёрдам кутамиз.

Бизнинг корхонамиз 1942 йилда ишга туширилган, — деди «Учқун» тўқимачилик-галантерея бирлашмасининг ишчиси **М, Қўзиева.** — Бирлашмада маънавий эскирган ускуналар жуда кўп, қўл меҳнати юқори. Бундан 30—40 йил илгари қурилган цехларда ишлаяпмиз. Аҳволни яхшилаш учун иш жойларини аттестациядан ўтказиш катта ёрдам бериши мумкин. Бироқ у ҳозирча юзаки ўтказиляпти. Рўмолларга гул босадиган замонавий янги машина ўрнатилишини анчадан буён кутяпмиз, у ҳақда гап бору, ўзи йўқ. Биз ўз меҳнатимиз маҳсулини пештахталарда нархи икки-уч баравар арзонлаштирилган буюмларда кўришни сира ҳам истамаймиз.

Конференцияда Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрининг ўринбосари **С. М. Мақсудов** ва тармоқ касаба союзлари республика комитетининг раиси **Т. Б. Мирсолиева** сўзга чиқишди.

Конференцияда тўқимачилик ва енгил саноат ишчилари область касаба союз комитетининг янги состави сайланди. **Л. А. Акбарова** тўқимачилик ва енгил саноат ишчилари касаба союзи область комитетининг раиси қилиб сайланди.

Конференция ишида область партия комитети енгил саноат ва халқ истеъмоли моллари бўлимининг мудири **К. Йўлдошева** иштирок этди.

Ҳ. ОЛИМЖОНОВ.

ТАШСЕЛЬМАШЧИЛАР — ЮБИЛЕЙГА

«ТАШСЕЛЬМАШ» заводининг машинасозлари илғор коллективларнинг Улуғ Октябрнинг 70 йиллик юбилейини муносиб совғалар билан кутиб олиш ташаббусини амалий иш билан қувватлаб чиқишди. Биринчилардан бўлиб бу ташаббусга темирчилик цехи ишчилари қўшилдилар. Цехнинг учинчи даражали Меҳнат Шуҳрати ордени кавалери В. Грибков етакчилигидаги бригадаси аъзолари юбилейгача беш йилликнинг икки йили план топшириқларини бажаришга, йил охиригача эса меҳнат унумдорлигини икки ҳисса оширишга сўз беришди.

Ўзбекистон Компартияси XXI съезди делегати О. Карпова бошчилигидаги фрезерчилар бригадаси, I ва II даражали Меҳнат Шуҳрати орденлари кавалери Д. Атамановнинг пайвандчилар бригадаси ишчилари ҳам юбилейгача беш йилликнинг икки йили план топшириқларини уддалашга қарор қилишди. Ўн биринчи беш йилликда икки беш йиллик планини бажарган фрезерчи В. Шумицкий эса ўз зиммасига оширилган мажбурият олди. Улуғ байрамгача беш йилликнинг уч йили шахсий планини бажаришга сўз берган ёш коммунист шу кунларда ишлаб чиқараётган маҳсулотининг барчасини аъло сифат билан топширмоқда.

В. КЛЕМЕНТЬЕВ,
«Ташсельмаш» заводи катта инженери.

КУНИГА 16—17 ТОННА

ТИЛЛАХЎЖА Қурбонов етакчилик қилиб келаётган бригада кончилари Ангрендаги 9-шахтада пешқадам коллективлардан ҳисобланади. Улар ҳар сменада 133 тонна ўрнига 160 тоннага етказиб кўмир қазиб чиқариб, бригадалараро социалистик мусобақада илғорликни қўлдан бермай келишяпти. Коллектив муваффақиятини таъминлаётган Виктор Колганов, Илья Комендатнов, Қамбарали Абдуллаев ва Абдуманноб Қўзиевларнинг ҳар бири кунига 16—17 тоннадан кўмир қазиб чиқаришга муваффақ бўлмоқдалар.

Б. САЙДАЛИЕВ.

БИР ЁҚЛАМА ЁНДОШМАНГ

Газета ва илғор тажриба

«Сўз — маррага етганларга». Бу — газета саҳифаларида октябрь ойи бошларида пайдо бўлган янги рубрика. Пахта тайёрлаш йиллик планини муддатидан олдин адо этган коллектив раҳбарлари шу рубрика остида ўз тажрибалари билан ўртоқлашмоқдалар. Биринчи бўлиб «Қизил Октябрь» колхози бригада бошлиғи Мукамбар Норқуловага минбар берилди. Бу коллектив 3 октябрдаёқ пахта тайёрлаш йиллик планини бажариб қўйган эди.

Мақола каттагина, ярим саҳифани эгаллаган. Лекин уни ўқиб зерикмайсиз. Тили содда, умумий гаплар, ортиқча тасвирлардан холи. Ғалабанинг машаққатли йўллари кичик-кичик эпизодларда тасвирланган, қийинчиликларни енгиш йўлида қўлланган тажрибалар очиб берилган.

Бригада ерлари Чирчиқ дарёси бўйлаб чўзилиб кетган. Деҳқончилик шароити анча оғир. Ўтган йили коллектив кутилган ҳосилни ололмади. Пахтанинг атиги бир проценти биринчи сортга сотилди. Сарф-харажатлар кўпайиб, ҳар центнер пахтанинг таннархи 4 сўмга қимматлашиб кетди.

Кеч кузда коллектив аъзолари мутахассислар билан маслаҳатлашиб, ишни янгича ташкил этишга қарор қилдилар. Шудгорлашдан олдин ерни далафон препарати билан дорилашди. Бу дори бегона ўтларга қирон келтиришини билиб олишган эди. Сўнг ҳайдов тракторлари ишга солинди, карталар маҳаллий ўғитга тўйдирилди. Бригада бошлиғи экиш мавсуми арафасида районда ўтказилган семинар-кенгашда қатнашиб, яна бир қатор янгиликлардан хабардор бўлди. Ернинг тузилишига қараб парвариш даврида айрим карталарга тўрт марта, бошқаларига эса олти марта сув берилди. Ғўзани эзиб суғоришга йўл қўйилмади. Ниҳоллар механизация ёрдамида икки марта минерал, бир марта органик ўғитлар билан озиқлантирилди. Қишлоқ хўжалиги зараркунандаларига қарши курашда биоусулдан фойдаланилди. Натижада ғўзага шира тушмади, серҳосил, машинабоп бўлиб ўсди. Дефолиациядан сўнг қийғос очилган карталарга терим машиналари қўйилди.

Ўша куни 25 сентябрь эди. Механизатор Комил Искандаров ёрдамчиси Машраб Бойзоқов билан 19 тонна пахта терди. Бир ҳафтада план бажарилди. Терилган 184 тонна пахтанинг ҳаммаси биринчи сортларга топширилди ва мўлжалдагидан 25 минг сўмлик кўп даромад олинди.

Мақолада теримчилар мусобақасини ташкил этиш, инсон омили ролини ошириш бўйича қўрилган тадбирлар ҳам кенг очиб берилган эди. Бу коллективда тўпланган тажрибалар келажакда бошқалар учун қўл келиши турган гап.

Умуман, «Қизил Октябрь» колхози коллективи бу йил жадаллаштириш стратегиясига амал қилиб, ҳар қачонгидан ҳам мўл ҳосил етиштириш учун курашмоқда. Хўжалик биринчилар қатори пахта тайёрлаш планини бажарди. Ҳосилнинг 82 проценти биринчи сортларга сотилди. Коллектив ғалабасига бағишлаб газета махсус саҳифа эълон қилди. Унда йиғим-теримни ташкил этишда қўлланган тажрибалар очиб берилди.

Газета илғор хўжаликнинг йиғим-теримга қандай ҳозирлик кўрганлигини мавсум арафасидаёқ кўпчиликка маълум қилган эди. Сентябрь ойи бошларида колхоз правлениеси, партия комитети, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг қўшма мажлиси бўлди. Шу мажлисда пахтани қисқа муддатларда сифатли териб олиш юзасидан белгиланган тадбирлар ишлаб чиқилди. Газета бу тадбирларни эълон қилди ва унда қўйилган шартлар мавсум давомида қандай бажарилаётганлигини доимий назорат остига олди. Тадбирлар аниқ бўлганлиги учун ҳам унинг ҳар бир банди тўла бажариляпти.

Газета йиғим-теримнинг боришини муттасил назорат қилиб турибди. Ўзаро мусобақада юқори кўрсаткичларга эришаётган пахтакорлар ўз тажрибаларини сўзлаб беряптилар, йиғим-теримда умумий юксалишни таъминлашга ҳисса қўшаяптилар.

Бу йил йиғим-терим тақдирини машиналар ҳал этаяпти. К. Маркс номли колхозда «зангори кема»лар теримга тушган куни газета ўз мухбири Т. Ҳасановнинг репортажини эълон қилди.

Орадан кўп ўтмай район бўйича қайси механизатор қанча пахта терганлиги ҳақидаги маълумот берилди. Шу кезларда 136 нафар механизатор теримда эди. Рўйхат бошида партия аъзолигига кандидат Баҳром Мансуров турарди. У 1 октябргача салкам 90 тонна пахта теришга улгурганди. Кейинчалик у терган пахта 170 тоннадан ошиб кетди.

Машиналар шарофати билан К. Маркс номли колхоз ҳам маррага биринчилар қатори етиб келди. Ҳосилнинг 71 процентдан кўпроғи машиналар ёрдамида териб олинди ва ҳосилнинг 82 проценти биринчи сортларга сотилди. Газетанинг махсус саҳифаси шу коллектив ҳаётига бағишланди.

«Сўз — маррага етганларга...». Бу рубрикани ҳозир газетанинг ҳар бир сонида учратиш мумкин. Ўтган сонда Навоий номли колхоз бригада бошлиғи Абдуғаффор Акромовга минбар берилган эди. Навбатдаги сонда ҳам шу хўжаликдан мақола эълон қилинди. Ҳар иккала мақолада ҳам ғалаба йўлида пахтакорлар кўрсатган жасорат мадҳ этилган, йиғим-теримни тез ва соз ўтказишда қўл келаётган тажрибалар очиб берилган эди.

«Ленин байроғи» газетаси саҳифаларини варақлаб, пахтакорларнинг шу кунги қизғин ҳаётини ёритишда район журналистлари турли хил форма ва жанрлардан кенг фойдаланишга ҳаракат қилаётганликларининг гувоҳи бўлдик. Лекин берилаётган материаллар мавзусини яна ҳам кенгайтириш имкони бор эди. Теримчиларга кўрсатилаётган маданий-маиший хизмат, шийпонларда яратилган шароитлар ҳақида кам ёзилмоқда, рейдлар уюштирилмаяпти. Материалларда коммунистлар, комсомоллар, депутатлар бажараётган ишлар кўринмайди. Йиғим-теримни идеологик жиҳатдан таъминлаш йўлида бошланғич партия ташкилотлари олиб бораётган ишлар эътибордан четда қолаяпти. Мавсум давомида бирорта ҳам цех партия ташкилотининг секретари ёки партия группаси ташкилотчисига минбар берилмади.

Етиштирилган ҳосилнинг асосий қисми машиналарда йиғиб-териб олинаётган шу паллада юксак унум билан ишлаётган механизаторлар тажрибасини оммалаштиришга ҳам кам эътибор берилаяпти. Энгельс номли, Охунбобоев номли колхозларда машиналар унумдорлигини пасайтириб юбораётган механизаторлар иши эса таҳлил қилинмаяпти.

Газетанинг 2 октябрь сонида А. С. Пушкин номли 1-ўрта мактаб юқори синф ўқувчи-ёшларининг ўз тенгқурларига қарата мурожаатномаси эълон қилинди. Улар юқори синф ўқувчиларини ўқишдан бўш соатларда пахта йиғим-теримида қатнашишга даъват этишган эди. Лекин бу мурожаат изсиз қолаяпти, комсомол зарбдор отрядлари фаолияти етарлича ёритилмаяпти. Айрим материаллар шошма-шошарлик билан тайёрланаётганлиги учун баъзи хатоликларга йўл қўйилаяпти. «Оқ олтин» ишқида» сарлавҳали лавҳада (2 октябрь) шундай бўлган. У қайси хўжаликдан ёзилганлиги номаълум.

Редакция ходимлари илғор тажрибани ёритиш деганда чамаси фақат пахтачиликни ўйлашаяпти, холос. Халқ хўжалигининг бошқа тармоқларини ривожлантириш бўйича тўпланган тажрибалар ҳозирча эътибордан четда қолмоқда. Чинозда пахтачилик билан бирга чорвачилик, боғдорчилик ҳам ривожланиб бораяпти. Озиқ-овқат программасини бажариш йўлида кўрилаётган тадбирлар мунтазам ёритиб борилиши лозим. Бинобарин, газета район ҳаётида юз бераётган қайта қуришлар, ўзгаришлар ва ижобий тажрибаларни ёритишга бир ёқлама ёндошаяпти. Редакция коллективи ана шу мулоҳазаларни ҳисобга олади, деб ишонамиз.

Ж. НОСИРОВ.

В. И. ЛЕНИН номли Олмалиқ кон-металлургия комбинатида янги локомотив депоси қурилишида монтаж ишлари жадаллик билан олиб бориляпти. Янги депо йил охиригача ишга туширилади. Натижада маъдан ташийдиган локомотивларни илгаригидек Донецк, Ивано — Франковск ва бошқа шаҳарларга ремонт учун жўнатишга зарурат қолмайди. Суратда: монтажчилар бригадаси бошлиғи коммунист Владимир Якименко (чапдан ўнгга), монтажчилар Михаил Поморцев, Сергей Николаев ва Виктор Хлопко.

С. Величкин фотоси. (ЎзТАГ).

МЕТАЛЛОЛОМ — ВАТАНГА

1986 йилнинг январь—сентябрь ойларида область бўйича металлолом тайёрлаш планининг бажарилиш якуни кўпчилик корхона, ташкилот ва хўжаликлар белгиланган планларини бажарганликларини кўрсатмоқда. Лекин Олмалиқ, Оҳангарон, Нариманов, Чирчиқ шаҳарларининг, Оҳангарон, Оққўрғон, Бўка, Пискент районларининг айрим коллективлари қора металлолом топшириш вазифасини барбод қилдилар.

Областда 1986 йилнинг октябрь ойида металлолом тайёрлаш (топшириш) планининг бажарилиши тўғрисида (15 октябргача ойлик планга нисбатан процент ҳисобида. Биринчи устун — қора металл, иккинчи устун —рангли металл)

МАЪЛУМОТ

Шаҳарлар:		
Тошкент	41,6	35,0
Бекобод	36,5	35,6
Нариманов	32,6	3,0
Олмалиқ	31,8	19,4
Чирчиқ	31,4	10,6
Ангрен	26,2	22,1
Янгиобод	23,7	—
Янгийўл	23,5	15,6
Районлар:		
Бекобод	30,3	49,0
Ғалаба	29,9	11,9
Калинин	29,4	35,1
Коммунистик	28,5	21,8
Оққўрғон	27,9	48,0
Бўстонлиқ	26,4	1,8
Оржоникидзе	24,5	19,9
Ўрта Чирчиқ	24,4	6,0
Оҳангарон	24,0	—
Бўка	21,8	12,9
Янгийўл	20,6	19,5
Пискент	20,0	—
Тошкент	16,3	55,7
Чиноз	12,0	3,2
Паркент	11,5	20,0
Область бўйича:	29,3	20,8

Келтирилган маълумотдан кўриниб турибдики, октябрь ойида областимиз шаҳар ва районларида металлолом тайёрлаш ишлари қониқарли бормади. Бу иш «Узбекхлопкомаш» заводи (ўртоқ Б. И. Турсунов), экскаватор заводи (А. Н. Сумбулов), «Чирчиксельмаш» (Беляев В. А.), «Узбекрезинотехника» ишлаб чиқариш бирлашмаси (И. Н. Искандаров), «Электрохимпром» (Қ. Г. Содиқов), область агросаноат комитети корхона ва ташкилотларида бўш олиб бориляпти.

Корхона, ташкилот, муассасаларнинг раҳбарлари октябрь ойида металлолом тайёрлаш суръатини ошириш ва белгиланган топшириқларнинг бажарилишини таъминлаш чораларини кўришлари керак.

Меҳнатсиз даромадга йўл йўқ

КОМИССИЯ ФОШ ЭТАДИ

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг «Меҳнатсиз даромадга қарши курашни кучайтириш тўғрисида»ги қарори муносабати билан халқ депутатлари Тўйтепа шаҳар Совети ижроия комитетида тузилган комиссия тобора актив фаолият кўрсатмоқда. Комиссия чайқовчиларга, юлғич ва текинхўрларга қарши изчил курашиб, меҳнатсиз даромад олишнинг ҳар қандай туйнукларини ёпиб қўйишда депутатлар, жамоат активлари ёрдамига таяниб иш кўрмоқда, активлар иштирокида жойларда тез-тез рейдлар ўтказиб турибди.

Яқинда Тўйтепа мол бозорида ўтказилган текшириш вақтида бу ерга ин қуриб олган бир неча текинхўр фош этилди. Мана улардан бири — Акбар Зиёмуҳамедов. У «Ленин йўли» колхозидан келган Эргаш Худоёровнинг қорамолини 315 сўмга сотиб олиб, шу заҳотиёқ Сотиболди Хўжабековга 440 сўмга сотаётган вақтда қўлга туширилди. Унинг устидан жиноий иш қўзғатилди ва район халқ судининг ҳукми билан икки йил муддатга озодликдан маҳрум этилди.

Шунингдек, район давлат автоинспекторлари билан ҳамкорликда ўтказилган рейд вақтида 30-хўжалик ҳисобидаги автокорхонага қарашли 10—99 ТШМ номерли «ГАЗ-51» автомашинаси ҳайдовчиси Комил Муҳамедов дам олиш куни бўлишига қарамай, Тўйтепа мол бозорида пулга тузоқ қўйиб юрган вақтида қўлга олинди. У давлат автомашинасида шахсий бойлик орттириш мақсадида мол бозорини тез-тез «овлаб» турар экан.

Янгиҳаёт посёлкасидаги районлараро савдо базасида бўлаётган қинғир ишлар ҳақида комиссия аъзоларига шикоят тушган эди. Текшириш вақтида парфюмерия бўлимининг мудири А. Дўстбеков базани ўз шахсий даромад манбаига айлантириб олганлиги аниқланди. У базага келган камёб молларни пинхона пуллаб, магазинчиларга эса ўз нархи билан ҳисоб-китоб қилар экан. «Гуландом» универмаги бўлим мудири Ю. Ҳакимовага чет элда тайёрланган кенг истеъмол моллари ўрнига нақд пулини бериб, фойдасини эса ўзлаштириб юборган. Унинг бу қилмиши район халқ контроли комитети йиғилишида кўриб чиқилди ва текинхўр базадан четлаштирилди. База директори У. Искандаровга ҳайфсан эълон қилинди.

У. ҲАМИДОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг Ўрта Чирчиқ районидаги мухбирлар пости бошлиғи.

ОИЛАЛАР ҚУВОНЧИ

ПОЙТАХТИМИЗНИНГ 2-Черданцев массивида янги турар-жой биноси қуриб битказилди. Уни «Узбекгидроэнергострой» трестига қарашли «Ташэнергострой» қурилиш-монтаж бошқармасининг Борис Перметов, Омонқул Есенжонов, Эркин Рустамов, Ирина Рудакова, Мария Гурьяновалар етакчилигидаги бригадалар қурувчилари бунёд этишди.

Бино фойдаланишга қабул қилиш учун давлат комиссияси ҳукмига ҳавола этилди.

М. ДОКТОРОВ.

ЛЕКТОРНИНГ ТАЪСИРЧАН СЎЗИ

● КОММУНИСТИК районида «Билим» жамиятининг 24 та бошланғич ташкилоти мавжуд. Уларнинг составига 280 ўқитувчи, врач, агроном, юрист ва инженер-техник ходимлар бирлашган. Улар КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XXI съезди қарорларини меҳнаткашлар онгига сингдириш юзасидан самарали иш олиб бормоқдалар.

Районнинг колхоз-совхоз ва саноат корхоналарида, айниқса, дала шийпонлари ва аҳоли яшаш жойларида оммавий-сиёсий тадбирлар тобора кўпроқ ташкил этиляпти. Уларда лекторлар турли темаларда суҳбат ва лекциялар билан чиқишяпти. Энг муҳими, кўпчилик лекциялар меҳнаткашлар олдида турган вазифалар билан узвий боғланаётганлиги учун уларнинг таъсир кучи ортмоқда. Лекция пропагандасида бошқа соҳалар қатори илмий атеизмга жиддий эътибор берилмоқда.

Район миқёсида ўтказилган тадбирларнинг бири меҳнаткашларни атеистик руҳда тарбиялашнинг актуал масалаларига бағишланди. Бу илмий-назарий конференцияда фалсафа фанлари кандидатлари С. У. Ўтанов, Ш. Қамбаровалар қизиқарли лекциялар ўқишди. Шунингдек, геология-минералогия фанлари доктори, профессор М. З. Зокировнинг «Муқаддас жойлар хурофот ва бидъат ўчоғи» мавзуидаги суҳбати тингловчиларда катта таассурот қолдирди. Тарих фанлари кандидати М. Тўлаганова ўз лекциясини «Ислом ва хотин-қизлар» мавзуига бағишлади.

«Политотдел» колхозининг деярли ҳамма участкаларида атеистик ҳафталиклар бўлиб ўтди. Колхознинг «III Интернационал» участкаси клуби коллективининг ишлари ибратлидир. Кейинги вақтларда бу маданият масканида «Совет турмуш тарзи», «Янгича урф-одатлар — ҳаётга» мавзуларида тематик кечалар ўтказилди. Кечаларда мутахассис олимлар қизиқарли лекциялар ўқиб, тингловчиларнинг кўпгина саволларига жавоб беришди. Бундай атеистик кечалар районнинг бошқа хўжаликларида ҳам тобора кўпроқ ўтказилмоқда.

Атеист лекторлардан Р. Мусаев, Э. Бойматов, М. Мирсаидова, Ж. Бобохўжаев ва бошқалар колхозлар, совхозлар, қурилиш ташкилотлари, мактаблар ва муассасаларда тез-тез бўлишиб, атеизмга оид ҳар хил мавзуларда лекциялар ўқишмоқда. Улар суҳбатлар, савол-жавоб кечалари ва яккама-якка тушунтириш ишларида актив иштирок этишаяпти, ўзларининг мазмунли суҳбат ва лекциялари билан кишилар қалбига йўл топмоқдалар.

Ажойиб ҳаётимизга доғ бўлиб тушган ўтмиш сарқитларига ва салбий ҳолатларга қарши курашда идеология жангчиларининг ҳиссаси салмоқли бўлмоқда.

А. РАҲИМБЕРДИЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг жамоатчи мухбири.

Хатлар «Тошкент ҳақиқати» назоратида

Талаби қондирилди

«Ҳурматли редакция! Мен 1979 йилда уй-жой шароитимни яхшилаш учун халқ депутатлари Оржоникидзе район Совети ижроия комитетига мурожаат қилгандим. 1982 йилдан бери навбатим биринчи ҳисобланади. Район ижроия комитетининг собиқ раиси Н. Тожибоев ваъда қилавериб, уни амалга оширмай бошқа ишга ўтиб кетди. Оилада беш кишимиз. Умр йўлдошим Қибрайдаги шифохонада ишлайди. Ўзим ҳам шифокорман. Уч фарзандимиз бор. Бир хоналик уйда сиқилиб яшаяпмиз. Айрим кишилар эса данғиллама участкаси бўлишига қарамай, давлат уйини эгаллаб ўтиришибди. Бундайларга ким чора кўради?»

Ю. РЎЗИМАТОВ, Оржоникидзе районидаги «Қибрай» қишлоқ Совети.

Ю. Рўзиматовнинг юқоридаги хатини текшириб кўриш ва зарур ёрдам беришни район партия комитетидан сўраган эдик.

Район партия комитетининг биринчи секретари Г. Миразимовадан шу хат юзасидан олинган жавобда шикоятда кўрсатилган фактлар текширишда асосан тасдиқланганлиги айтилади.

Дарҳақиқат қишлоқ Советининг раиси Асқар Неъматжонов Оржоникидзе номли совхозда ишлаган даврида белгиланган ер ҳақидаги қонунларга зид иш тутган. У тўрт хонали 50,7 квадрат метр саҳнли давлат уйида яшаб туриб, иморат қуриш учун ер ҳам олган. Текшириш даврида А. Неъматжонов ўзининг бу нотўғри қилмишига иқрор бўлди. У ер участкасини ва унга қурган иморатларини қайтариб олишларини сўраб совхозга ариза берди.

А. Неъматжоновнинг партиявий жавобгарлиги масаласи бошланғич партия ташкилотига ҳавола қилинган.

Ю. Рўзиматовнинг уй-жой шароитини яхшилашда район ижроия комитети ўз вақтида ёрдам бермаганлиги алоҳида кўрсатилди. Лекин шу билан бирга бу масаланинг шу қадар чўзилишига Ю. Рўзиматовнинг ўзи ҳам сабабчи бўлган. У икки марта ажратилган уйни олишни рад этган. У талаб қилаётган уй эса ўша пайтда аслида йўқ бўлган.

Район партия комитетида шикоят авторининг иштирокида ўтказилган муҳокамадан сўнг масала узил-кесил ҳал этилган. Ю. Рўзиматовнинг талаби қондирилиб, унга Учительская кўчасида янги қурилаётган 26-уйдан 4 хонали квартира ажратиб бериш ҳақида қарор чиқарилди.

ОБУНА-87

«ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА»

Ҳозир сиз ўқиётган «Экономическая газета» ҳафталиги мамлакатимизда Улуғ Октябрь социалистик революцияси ғалаба қозонган дастлабки йилларда нашр қилина бошлаган эди. Доҳиймиз В. И. Ленин имзо чеккан декретга биноан «Экономическая жизнь» газетасининг биринчи сони 1918 йил 6 ноябрда ўқувчилар қўлига бориб тегди.

Бугунги кунда КПСС Марказий Комитетининг бу ҳафталиги мамлакатдаги энг оммавий иқтисодий нашрга айланган. Газета КПСС XXVII съезди қарорлари асосида ишни ташкил этишда ишчилар ва колхозчиларга, иқтисодчилар ва мутахассисларга катта ёрдам бераяпти. Ижодий коллектив келаси йилда газетани янада ўқимишли ва қизиқарли қилиб чиқариш режаларини тузмоқда.

Ҳозир мамлакатимизда ишни қайта қуриш, даври давом этаяпти. Мавжуд муаммоларни ҳал этишда эскича ёндошувлар бархам топяпти. Психологик тўсиқларни босиб ўтишга тўғри келяпти. Хўжалик механизмини қайта қуриш масалалари олимларни ҳам, амалиётчиларни ҳам, барча соҳа мутахассисларини ҳам қизиқтирмоқда. Газета шуни ҳисобга олиб хўжалик механизмини ислоҳ этиш йўллари ва услубларини ўз саҳифаларида кенг ёритади. Нархнаво ва планлаштириш, корхоналар мустақиллигини ошириш, иқтисодчи кадрлар тайёрлашни яхшилаш масалалари ҳам ижодий коллективнинг диққат-эътиборида бўлади.

Асосий рубрикалар остида бериладиган материалларда партия планлари коллективларда ва ҳар бир ишчи ўрнида қандай амалга ошаётганлиги, муҳим социал муаммолар қандай ҳал этилаётганлиги ҳақида ҳикоя қилинади. Редакция ҳар бир материалнинг таъсирчанлиги учун курашади. Илғор тажрибаларни кенг оммалаштириш чораларини кўради. Бундай тажрибалар барча иқтисодчилар, хўжалик кадрлари, мастерлар, бригада бошлиқлари учун қўл келиши мумкин.

Газета корхона ва хўжаликлар экономикасини мустаҳкамлашда хўжалик ҳисоби ролини ошириш масалаларига катта эътибор беради. Ҳар бир сонда социалистик иқтисодий интеграция, чет мамлакатлар билан иқтисодий алоқалар ҳақида қизиқарли материаллар бериб борилади.

«Экономическая газета» нинг бош автори унинг ўқувчиларидир. Иқтисодчилар, хўжалик ходимлари, мастерлар, халқ хўжалиги мутахассислари ўз фикр-мулоҳазалари билан актив иштирок этишгандагина газетани яна ҳам қизиқарли ва мазмунли чиқариш мумкин. Уларнинг маслаҳатлари ва таклифлари билан газета саҳифаларида «Касбим-иқтисодчи», «Экономика ва аxлоқ» каби рубрикалар очилган эди. Келаси йилда кенг газетхонлар оммаси билан редакция ўртасидаги алоқа яна ҳам яхшиланади, деган ниятдамиз. Редакция коллективи сизларни маслаҳатга, ҳамкорликка чақиради.

«ЗАНГОРИ КЕМА»

МУШКУЛ ҲОЛАТДАН ЧИҚАДИМИ?

ЁКИ ПАХТАНИ МАШИНАЛАРДА ТЕРИШДА НИМАЛАР ХАЛАҚИТ БЕРАЁТГАНИ ХУСУСИДА

БИЗ Навоий номли колхоз раиси Холдор Акромов билан бирга 8- ва 9- бригада ерларига бордик. Бу икки бригада пахта топшириш йиллик планини Чиноз районида биринчи бўлиб бажарди. Ҳосилнинг ҳаммасини (гектаридан 36 цёнтнердан) биринчи ва иккинчи сортларга сотишди. Таннарх республиканинг ўртача кўрсаткичидан икки баравар арзон бўлди. Ҳозир колхоз ҳам планни бажарган.

— Ҳаммасини машиналар ҳал қилди, — деб ҳисоблайди 8-бригада бошлиғи Мирзаодил Акромов.

Шу куни район партия комитетининг биринчи секретари В. Гришчук билан бошқа хўжаликларда ҳам бўлдик. Ҳамма ерда аҳвол бирдек. Яқинда Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Олтин Юлдузи билан тақдирланган П. Саулькин раислик қилаётган «Октябрь 40 йиллиги» колхози эса планни бажарганлиги ҳақида рапорт бергандан сўнг яна 500 тонна пахта териб топшириш мажбуриятини олди. Хуллас, район пахтазорларида етиштирилган ҳамма ҳосил уюшқоқлик билан йиғиштириб олиниб, хирмонларга уйиляпти.

Шуни ҳам айтиш керакки, машиналар билан бир қаторда қўл терими усталари ҳам эртадан-кечгача далада бўлишмоқда. Шунга қарамай тайёрланаётган ҳар ўн тонна пахтанинг етти тоннаси машиналарнинг бункеридан тўкиляпти. Лекин байроқдор хўжаликларда шундай бўляпти. Бошқа хўжаликлар уларга етиб олиш учун ҳали кўп иш қилишлари керак. Республикада октябрь ойи иккинчи ўн кунлиги охиригача пахта тайёрлашда бешдан уч ҳисса, Қашқадарё ва Навоий областларида эса бешдан икки ҳисса иш бажарилди. Йиғим-терим ишлари чўзилиб кетмоқда. Демак, Навоий номли колхознинг 8- ва 9- бригадалари иш тажрибаси кўпчиликка бугунги кун учун норма, эртаги кун учун эса намуна бўлиб хизмат қилиши керак.

Бу икки бригаданинг ери 150 гектар атрофида. 4 та икки қаторли терим машинаси бор. Ҳар бир машина зиммасига тушадиган улуш республикада ўртача қанча бўлса шунча. 8-бригададан Ю. Темиров ва М. Халатов, 9-бригададан И. Зокиров ва А. Юнусовлардан икки киши ўз касбининг устаси, яна икки киши эса соҳага энди қадам қўяётган ёш механизаторлардир. Уларга машинада терилган бир тонна пахта учун баравар 10 сўмдан ҳақ тўланади. Умуман олганда ҳамма ерда ҳам шундай. Аммо бошқалардан фарқ қиладиган жиҳати нима?

Бу механик-ҳайдовчилар вақтдан ниҳоятда тежамкорлик билан унумли фойдаланишади, ортиқча чекишлар, тушликдан сўнг узоқ дам олишлар йўқ. Икки ҳафта давомида шудринг тушмаган пайтларда кечқурунлари ҳам теримни давом эттиришди. Ҳар бир механизатор учун алоҳида майдон тайин қилинган. Лекин зарур бўлиб қолса бир-бирларига ёрдамга келишади. Техник-созловчи, аппарат шпинделларини ювувчилар доим шай бўлиб туришади. Шунинг учун ҳам машиналар бункеридан кунига нормадаги 6 тонна ўрнига 9—10 тоннадан пахта тўкишди.

Машина терими, айниқса группа усулида териш технологияси маълум. Лекин даладан тайёрлов пунктигача бўлган масофа беш километр, тележкалар эса кам. Шуни ҳисобга олиб карталарнинг ҳар икки бошидаги қайтиш майдонларига биттадан тележкалар қўйиб қўйилади. (агар автопоездлардан фойдаланилса узоқ вақт кутиб қолинади). Бу — тежамли.

Тележка тўлгач, дарҳол хирмонга олиб борилади. 2 та бригада учун битта хирмон тайёрланган. Бу хирмонни ҳам бригада аъзоларининг ўзлари тайёрлашди. Ташландиқ кўрғоннинг ўрни бульдозер билан текисланди, асфальт ётқизилди, қарабсизки, пахтани табиий қуёш нурида қуритиш учун кенг майдон тайёр. Қуриган пахтани эса тайёрлов пунктларига бир неча прицеп тиркалган «Колхида»ларда ташилади (автотранспорт корхонаси билан махсус шартнома тузилган. Бутун автопоезд эса бошқа бригадалар учун бўшатиб берилди. Бу ҳам оқилона, тежамли иш.

Хирмондаги қуриган пахтани «Колхида» прицепларига тез ортишнинг ҳам йўлини топишди. Маълумки, тайёрлов пунктларида роторли юклагичлар бўлади. Улардан эски бунтлардаги хом ашёни қайта ишлаш учун узатишда фойдаланилади. Йигитлар ўйлаб кўришди: бу юклагичлар ҳозирча бекор турганида улардан фойдаланиш мумкин эмасми? Агар илгари пайт бўлганда уни завод раҳбарларидан илтимос қилиб олиб бўлмасди, албатта.

Энди эса шароитни тўғри тушунган директор Х. Бўриев транспортер билан бирга механикни ҳам қўшиб жўнатди. Сабаби — колхоз ҳам, завод ҳам битта РАПОга қарайди, манфаатлари ҳам бир.

Агар бу ердан Сирдарё томон йўл олиниб, «Малик» совхозига, ёки Тошкент томон бурилиб, «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозига борилса, Андижоннинг «Савай», Наманганнинг «Гулбоғ» совхозларига, Фарғонанинг Ғафур Ғулом номли колхозига ташриф буюрилса, у ерларда ҳам шундай аҳвол, шундай манзарага дуч келинади. Бу хўжаликларда ҳам пахтанинг учдан икки, тўртдан уч қисми машиналарда териляпти.

Терим техникаси қадрига етмаганлиги учун илгарилари Фарғона области бошқаларга нисбатан кўпроқ танқид қилинарди. Бу йил эса областда терим машиналари далаларга биринчи бўлиб олиб чиқилди. Қорақалпоғистон АССРда сезиларли силжиш юз берди. Яқин-яқинларгача ингичка толали пахтани машинада териш мумкин эмаслиги хусусида қизғин баҳс давом этиб келди. Сурхондарёликлар бу йилги мавсумнинг ўзидаёқ бу соҳадаги тахминларнинг бекор эканлигини амалда кўрсатдилар. Ҳозир областда ўрта толали пахтага нисбатан ингичка толали пахта терими кўпроқ механизациялаштирилган.

Тошкент ва Сирдарё областлари ҳақида эса гапирмаса ҳам бўлади. Бу областлар аллақачонок йиғим-теримнинг асосий оғирлигини терим техникасига юклашган. Бу йилги мавсумда эса машиналарга таяниш: бирдан-бир тўғри йўл эканлигини яна бир бор исботлашди. Масалан, Тошкент области икки марта эзиб ёмғир ёққанлигига қарамай, икки ҳафта ичида далалардаги жами ҳосилнинг учдан икки қисмини йиғиштириб олишга улгурди. Кунига йиллик планнинг 6 процентига етказиб пахта тайёрланди.

Тўғри, фақат байроқдорлар бундай суръатга эришяптилар. Лекин бошқа хўжалик, район ва областларда-чи?

Бу йилги терим мавсумида республика бўйича жами 36,7 мингта пахта териш машинаси далаларга олиб чиқилди. Кейинги беш йил ичида машиналарнинг тўртдан бири янгиланди, юқори унумли, қулай комбайнлар кўпайди. Аммо, афсуски, бу янги машиналар ҳам ишонмаслик ва иккиланишлар оқибатида ишлатилмай туриб қола бошлади. Ҳақиқатан ҳам аҳвол ташвишли эди. Агар Тошкент, Сирдарё, Наманган областларида бор машиналарнинг ҳаммаси созланиб, теримда ишлатилаётган бўлса, Самарқанд, Қашқадарё, Андижон областларида уларнинг ярмидан ками, Бухоро областида 2700 та машинадан бор-йўғи 600 таси, Навоий областида эса 1280 та машинадан 450 таси теримда қатнашаяпти холос.

Пахта йиғим-теримида шундай бўлиши мумкину, аммо ғалла ўрим-йиғимида бундай аҳвол юз беришини ҳатто тасаввур қилиш ҳам қийин. Ер шароити бир хил, ҳосилдорлиги тенг бўлган икки қўшни областда бир хил маркадаги комбайнларнинг кунлик иш унумдорлиги бир-биридан 4—5 баравар фарқ қилиши мумкинми, ахир? Афсуски, бу пахтачиликда оддий воқеа бўлиб қоляпти. Тошкент областида бункерлардан кунига ўртача 8 тоннадан пахта тўкиляпти. Қашқадарёда эса шундай об-ҳавода, худди шундай маркадаги машиналар билан бор-йўғи икки тоннадан пахта териляпти. Мавсумда мавжуд комбайнларнинг бекор туриши экономика учун катта зарарку. Қишлоқ хўжалик экономикаси Ўрта Осиё институтининг ҳисоб-китобига қараганда йиғим-терим долзарб паллага кирган пайтда 200 миллион сўмгача асосий ишлаб чиқариш маблағлари фойдасиз, турғун бўлиб қолади.

Балки «зангори кема» яхши эмасдир?

— Олимлар ва конструкторлар бош қотириши лозим бўлган муаммолар йўқ эмас,— дея дарҳол эътироз билдиради Х. Акромов.— Аммо мен оддий деҳқон сифатида тўғрисини айтиб қўя қоламан: пахтакорлар учун етарли терим техникаси бор, улар ёмон ҳам эмас. Мана, бу машиналарнинг нималарга қодир эканлигини ўз кўзингиз билан кўриб турибсиз. Бу машиналар билан яна камида икки беш йиллик давомида ишлаш мумкин.

Машина теримини ташкил этишда нўноқликлар жуда кўп. Жумладан, кўпгина машиналар пухта ремонт қилинмайди, эҳтиёт қисмлар танқис. Масалан, Жиззах областида машиналарни тунда ҳам ишлатишга қарор қилинди. Лекин уларнинг чироқлари йўқ эди. Хуллас, машина теримига тўсқин бўлаётган камчиликлар турли хил. Бироқ энг асосий тўсиқ машиналарга нисбатан ишончсизлик ва нотўғри муносабатдир. Кўплаб механизаторлар, хўжаликларнинг раҳбарлари билан ўтказилган суҳбатлар шуни тасдиқламоқда. Шу сабабларга кўра кўпгина хўжаликларда машина теримига яхши тайёрланмайди, дефолиация палапартиш ўтказилади. Кейин эса комбайнларнинг бекор туришини ана шундай шароит билан оқлашга уринишади, ҳосилни йўқотамиз, деган баҳона билан машиналарни ишга туширишни пайсалга соладилар.

1948 йили Навоий номли колхоз пахта даласига СХМ-48 маркали биринчи совет пахта териш машинаси чиқарилган эди. Ўшанда Х. Акромов тўққизинчи синфда ўқирди. Икки йилдан сўнг у СХМ машинасининг рулига ўтирди, сўнг дастлабки икки қаторли машинани бошқарди. Бир куни унга машинада терилаётган пахта қўлда терилганига нисбатан пишиқроқ эканлигини айтишганда, аввалига ишонмаганди, кейинчалик ҳақиқатан ҳам шундай эканлигини амалда кўрди. Кейинроқ бориб машинада терилган ҳамма пахтага у қайси кондицияда бўлишидан қатъий назар биринчи сорт пахтанинг баҳосида ҳақ тўлаш тартиби ўрнатилди. Хўжаликларда машина теримини жорий этиш ва қўл меҳнатини кескин камайтиришда бу энг зарур тадбир эканлигига Холдор Акромов қатъий ишонарди. Машиналарнинг техник имкониятлари ҳам шуни тасдиқларди.

Аввалига шундай ҳам бўлди: машинада терилган пахтанинг ассортименти қўлда терилганига нисбатан чакки эмасди. Бироқ виждонан ишлаш принципига асосланиб тузилган ҳақ тўлаш системасининг нобоплиги тезда юзага чиқа бошлади. Қўлда терилган иккинчи ва учинчи сорт ва ҳатто кўсак чувиш машинасидан чиққан тўртинчи сорт пахта ҳам машина терими ҳисобига ёзиладиган бўлди. Чунки шундай қилинса, юқори нархда ҳақ тўланади.

Ишчи кучлари етарли, ҳатто айрим жойларда керагидан ортиқча бўлганлиги сабабли қишлоқда техниканинг имкониятлари ва терим машиналарининг реал самарадорлиги ҳақида нотўғри тасаввур вужудга келди. Бу тасаввур шунчалик чуқурлашдики, 1983 йилда янги ГОСТ жорий қилиниб, шу асосда машина ва қўл терими қийматлари тенглаштирилиб, у толанинг чиқишига боғлиқ қилиб қўйилганида (машина толани ҳам бузади дейишарди), буни мантиққа тўғри келмайдиган, амалда мумкин бўлмаган бир ҳол деб билишди. Иқтисодчилар даврасида, жойларда ходимлар ўртасида янги ГОСТ туфайли кўриладиган «зарар»ларни ҳисоблашга, ҳақ тўлашнинг янги усулларини тавсия қилишга урриндилар.

Бу орада кўпгина хўжаликлар, районлар, шунингдек, Тошкент ва Сирдарё областлари асосий ҳосилни машиналарда териб олишга ўрганганликлари учун энди улардан воз кечиш ўрнига ишни қатъийлик билан қайта қуришга киришдилар, янги шароитларга мослашишга ҳаракат қилдилар. Натижада кутилиши лозим бўлган ҳол юз берди: янги ГОСТ ишни қайта қуришни эплай олганларни орқага эмас, олға етаклади, қишлоқ районлари ва хўжалик раҳбарларининг машиналардан фойдаланишга нисбатан масъулиятларини, тармоқ умумий маданиятини оширди, интенсив технологиянинг жорий этилишини тезлаштирди. Ҳаммаси ўз аслига қайта бошлади.

Бундан уч йил аввал «Известия» Пискент райони пахтакорлари ишини қайта қуриш бошланганлиги ҳақида ёзган эди. Энди бунинг натижалари ҳақида гапириш мумкин. Ўтган йили районда қўлда терилган биринчи сорт пахта 47,6 процентни, машинада терилганинг эса 66,8 процентини ташкил этди. Пахтанинг толасига қараб ҳақ тўлаш жорий этилганлиги пахта тозалаш заводлари ходимларини қандай ташвишга солганлиги эсимда. Улар машиналар панд бериб қўйиши мумкин, деб тахмин қилишганди. Лекин машиналар аксинча, жуда қўл келди. Озроқ бўлса-да, машинада терилган пахталардан тола кўп чиқди. Умумий якунда район қўлда терилган ҳар тонна пахтадан 623 сўм, машинада терилган пахтадан 667 сўм фойда кўрди.

Тошкент областини мисолга олайлик. Қўлда терилган пахтанинг 35 проценти, машинада терилган пахтанинг 50 процентдан кўпроғи биринчи сорт, республика бўйича эса қўлда терилган пахтанинг биринчи сорти машинадагига нисбатан бир процент кўп, лекин ҳар икки сортни қўшиб ҳисоблаганда машинада терилган пахтанинг сортлилиги юқори.

Афсуски, ҳанузгача кўпчилик машина терими самарадорлиги тўғрисида эскича тасаввур билан яшамоқда. Тармоқдаги янгича хўжалик манфаатдорлигининг тарбиявий ва уюштирувчи кучи ҳали тўла таъсир қилаётгани йўқ, у экономистлар томонидан ҳали умумлаштирилган эмас. Йиғим-терим байроқдорлари машина теримига таяниб, жадал суръатлар билан олға бораётган, кўпчилик эса ҳамон машиналар имкониятига ишончсизлик билан қараётган бир пайтда бунга ажабланмаса ҳам бўлади.

...Бу йил пахтачилик учун мураккаб бўлди. Ҳосил учун курашда кўп меҳнат сарфланди. Йиғим-терим бошланганда ёғингарчилик кўп бўлди. Шунинг учун ҳам ҳозир қўл остидаги мавжуд машиналарнинг ҳаммаси далаларда бўлиши керак.

Г. ДИМОВ,
«Известия»нинг ўз мухбири. Ўзбекистон ССР.
[«Известия», 21 октябрь].

ПАХТАЗОР—ЖАСОРАТ МАЙДОНИ

ОҚҚЎРҒОН районидаги Вотинцев номли колхознинг Холмирза Абдураимов бошчилик қилаётган бригадаси деҳқонлари бу йил йиғим-теримни уюшқоқлик билан ўтказмоқдалар. Айниқса, механизаторлар хирмонга барака киритишмоқда. Съездлар йилида бригада деҳқонлари 95 гектар ернинг ҳар гектаридан 35 центнердан ҳосил йиғиштириб олишга аҳд қилишган. Суратларда: (юқорида чапдан) бригада аъзоси Тўлаган Элмуродов ва механизатор Жуман Худойберганов. Улар теримда жонбозлик кўрсатишмоқда; Коллективнинг яна бир механик ҳайдовчиси Учқун Абдураимов (пастда) мавсумда 130 тонналик хирмон уюшга сўз берган; Бригада даласида машина терими пайти; Коллектив етакчиси Холмирза Абдураимов (ўнгда).

Ҳ. АВВАЛОВ фотолари.

ПАРКЕНТ УЗУМИ

Бу йил район соҳибкорлари токзорларда мўл ҳосил етиштирдилар. Етиштирилган ҳосил пешма-пеш узиб олиниб, тайёрлов пунктларига жўнатиб турилди. Бу соҳада белгиланган графикларнинг ўз муддатида бажарилиши учун зарур тадбирлар кўрилди. Ишчи кучларидан унумли фойдаланиш чоралари амалга оширилди. Натижада, катта меҳнат ғалабасига эришилди. Ҳозиргача давлатга пландаги 25 минг ўрнига 25 минг 200 тонна узум етказиб берилди.

Айниқса, «Ленинобод», Энгельс номли, Калинин номли, «Гулбоғ», «Паркент» совхозларининг боғбонлари яхши натижаларга эришдилар. Улар белгиланган планларини ошириб бажардилар.

Соҳибкорлар ўз имкониятларини чамалаб кўриб, ялпи узум ҳосилини 30 минг тоннага етказиш учун курашмоқдалар. Айни пайтда токларни қирқиш ва кўмиш ишлари ҳам бошлаб юборилди.

ДАМ ОЛИШГА ЧИҚҚАНМИСИЗ?!

ТОШКЕНТ ШАҲРИНИНГ ОКТЯБРЬ, СЕРГЕЛИ РАЙОНЛАРИ ВА ОЛМАЛИҚДАН ПИСКЕНТ РАЙОНИГА ЁРДАМГА ЧИҚҚАН ҲАШАРЧИЛАРНИНГ ИШ УНУМИ ҲАҚИДА

БУ ЙИЛГИ куз ҳавоси анча салқин келиб, тез-тез ёғингарчиликлар бўлиб тургани сабабли пахта далаларида етилган ҳосилни тезроқ йиғиб олиш бугунги куннинг энг муҳим вазифаларидан бири бўлиб қолди. Пахтакорларимиз каби областимизнинг барча меҳнаткашлари ҳам «оқ олтин» хирмонини юксалтиришга муносиб ҳиссаларини қўшишга интилмоқдалар. Шу мақсадда шаҳар районларидаги корхона ва ташкилотлардан пахта далаларига ҳашарга чиққан коллективлар ҳиммати диққатга сазовор. Шаҳарлик ишчилар, хизматчилар, ўқувчилар колхозчилар ва совхоз ишчилари билан ёнма-ён туриб меҳнат қилмоқдалар.

Пискент райони пахта далаларида ишлаётган Олмалиқ шаҳри ҳашарчилари орасида ҳам кундалик терими билан бошқаларга намуна бўлаётган кўплаб кишиларни, қатор коллективларни учратиш мумкин. Хусусан, гўшт комбинати ишчилари, Тошкент Давлат политехника институтининг Олмалиқдаги кон-металлургия кечки факультети педагоглари, 19-мактаб ўқувчилари теримда пешқадамлик қилаётирлар. Бу коллективларда ҳар бир киши ўртача ҳисобда ҳар куни 40—50 килограммдан пахта тераётир. Айниқса, 17-мактаб ўқувчиларидан Н. Березовикова ва И. Шергин, 3-автобаза ҳайдовчиси А. Раҳмоновлар бошқаларга ўрнак бўлишяпти. Аммо...

Олмалиқ шаҳридан Пискентга чиққан ҳашарчиларнинг терим кўрсаткичлари билан яқиндан танишиш мобайнида бошқа тафсилотларга ҳам дуч келдик. Кўпгина коллективлар, жумладан, 13-ўрта ҳунар-техника билим юрти, 14-автобаза, тикувчилик фабрикаси, автобус-таксомотор парки, Олмалиқ мармар ишлаб чиқариш бирлашмаси, металл конструкциялар тажриба заводи каби корхона, ташкилот ва муассасалардан келган ҳашарчилар ишга совуққонлик билан қарамоқдалар. Улар бу ерга пахта тергани эмас, балки ўзларини дам олгани келгандек хотиржам сезишяпти. Акс ҳолда бу ҳашарчиларнинг ҳар бири кунига ўрта ҳисобда 9—13 килограммдан пахта тераётганини қандай изоҳлаш мумкин? Мазкур коллективлар маъмурияти, партия ҳамда бошқа жамоатчи ташкилотлари раҳбарлари ҳам ўзлари юборган ҳашарчиларнинг бундай номатлуб кайфиятларидан хабардор бўла туриб, ишни яхшилаш борасида бирор чора кўрмаяптилар.

Олмалиқ шаҳри ҳашарчилари ишига бош-қош бўлиши керак бўлган штаб фаолияти ҳам, юмшоқроқ қилиб айтганда, кўнгилдагидек эмас. Шаҳар партия комитетининг иккинчи секретари

> **«Тошкент ҳақиқати» «Ҳосил-86» пахта штаби йўлланмаси билан**

Юрий Николаевич Беланов бошчилик қилаётган штабда ўзибўларчилик кайфияти ҳукмрон. Буни қарангки, штаб аъзолари қайси ташкилот бир кунда қанча пахта терганини ҳисобга олиб бориш уларнинг асосий вазифаси-ю, бошқа масалалар эса иккинчи даражали деб қарашар экан. Олмалиқ шаҳридан 9 минг 200 дан ошиқ ҳашарчи келиши мўлжалланган эди. Аслида 6123 киши келди. Далада эса 4071 киши пахта термоқда. Ўртача терим ҳар бир киши ҳисобига баъзан 26 килограммни, баъзан 11 килограммни ташкил этмоқда.

Штаб аъзолари китоб-дафтарларни узоқ вақт титкилаб, қайси ташкилотдан қанча одам келганини аниқ айтиб бера олмадилар. Терим суръатининг пасайиб кетишига сабабчи бўлаётган одамларнинг конкрет фамилияларини ҳам штабда ҳеч ким билмайди. Чунки бу ерда социалистик мусобақа йўлга қўйилмаган, ҳеч қандай деворий газета, жанговар варақа, «Чақмоқ» ёки бошқа агитация воситалари йўқ.

Штабга кираверишда кўрсаткичлар экрани ўрнатиб қўйилган. Аммо уни тўлдириб боришни ҳеч ким хаёлига ҳам келтирмаяпти.

Штабга бириктириб қўйилган фотограф дала кезиб юрганини, фотогазета чиқаришмоқчи эканлигини айтишди. Суриштирсак, фақат терим илғорларини суратга олишаётган экан. Тўғри, бу ҳам керак. Аммо қолоқларни кўрсатиб, дангаса ва ялқовларни фош этиш, уларга қарши курашиш терим суръатини кўтаришда кўпроқ самара берса керак, деб ўйлаймиз.

Мазкур штаб аъзолари ўз фаолиятларига танқидий ёндошмаганларидан кейин биров танқид қилганини ҳам ёқтиришмас экан. Хусусан, «СредазНИИпромцветмет» илмий тадқиқот институтининг филиали ҳашарчилари бир кунда беш килограммдан пахта терганликлари ҳақида сўз очганимизда турли баҳоналар билан уларни оқлашга тушишди. Хуллас, ўз ишларидаги майда ютуқларни ошириб, катта нуқсонларни яшириб келаётган мазкур штаб фаолиятидан қониқмадик.

...Пискент районидаги хўжаликларга ёрдамга чиққан Тошкент шаҳрининг Октябрь ҳамда Сергели районлари ҳашарчиларига бош-қош бўлиб турган штабларда ҳам аҳвол бундан яхши эмас. Хусусан, Октябрь районидан мўлжалдаги 5 минг ўрнига 4150 киши ҳашарга чиққан. Далада эса 3200—3300 ҳашарчи ишламоқда. Улар ўрта ҳисобда кунига 12—17 килограммдан пахта теришаяпти. Райондаги 92 та корхона ва ташкилотдан келган бу ҳашарчилар шу тарзда ишлайдиган бўлишса, уларнинг фойдасидан кўра зарари кўпроқ бўлиши ҳеч кимга сир эмас. Штаб бошлиғи — Октябрь район партия комитетининг саноат бўлими мудири Музаффар Жабборович Ҳамзабоев бу нарсани тезроқ тушуниб олса яхши бўларди.

Сергели районининг молия бўлими мудири Қобил Амирович Амиров бошқараётган штаб ҳам ишни яхши йўлга қўя олмаяпти. Шаҳардан келган 960 ҳашарчидан фақат 734 таси далада. Улар ҳам ўрта ҳисобда 5—10 килограммдан пахта теришаяпти. Йўл-ремонт қурилиш бошқармаси автобазаси, Транспорт қурилиши министрлигига қарашли ремонт-механика заводи, қурилиш плиталари экспериментал заводи, Ўзбекистон кўн ишлаб чиқариш бирлашмаси, экспериментал механика заводи ҳашарчилари кунига 3—5 килограммдан пахта тераётганликларини эшитиб ҳайрон қолдик.

Пискент райони пахтакорларига ҳосилни йиғиб олишда кўмаклашиш учун чиққан ҳашарчилар ишини бошқариб турувчи штаблар фаолияти кишини бутунлай қониқтирмайди. Бу ерда ҳисоб-китоб ишлари ўлда-жўлда, социалистик мусобақа ташкил қилинмаган, терим илғорлари ва қолоқлар ҳақида маълумотлар йўқ, мавжуд ишчи кучидан тўлиқ фойдаланилмаяпти. Штабларнинг ўзида ҳеч қандай заруратсиз, бекор юрган анча-мунча одамларни учратиш мумкин. «Чойхоначиман», «Ошпазман», «Ҳисобчиман», «Қоровулман», «Касалман» деган турли баҳоналар билан далага чиқмаётганлар жуда кўп. Уларни кўриб гўё «Дангасалар десанти» деб ўйлайсиз.

Далага ҳашарчилар юборган турли корхона ва ташкилотлар маъмуриятлари, бу гаплардан хабардор бўлишларига қарамай бирор чора кўрмаётирлар. Бу эса кечириб бўлмас ҳолдир!..

У. АБДУШОҲИДОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

ЛАУРЕАТЛИККА НОМЗОДЛАР

ЭНГ ЯХШИ АДАБИЁТ, САНЪАТ АСАРЛАРИ ВА ЮКСАК ИЖРОЧИЛИК МАҲОРАТИ УЧУН

Энг яхши адабиёт, санъат асарлари ва юксак ижрочилик маҳорати учун Тошкент область Ленин комсомоли мукофотлари комиссияси маълум қиладики, 1986 йил учун область Ленин комсомоли мукофоти лауреати унвонига номзодлик конкурсига қуйидагилар киритилди.

БЎРИБОЕВА Назира — Бекобод район маданият уйи «Зафар тароналари» ансамблининг солисти. Ҳаваскорлик ижодиётини ривожлантириш, қишлоқ ёшларини эстетик тарбиялашдаги катта ҳиссаси учун.

Бекобод район ижроия комитети маданият бўлими, Ўзбекистон ЛКСМ район комитети тавсия этган.

МИРАЛИМОВ Миракмал — «Тошкент ҳақиқати» газета редакцияси ахборот, спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик бўлими мудири. «Устазодалар» китоби, «Тошкент ҳақиқати» газетаси саҳифаларида ҳарбий-ватанпарварлик темасида эълон қилинган мақолалари учун.

«Тошкент ҳақиқати» газета редакцияси бошланғич журналистлар ташкилоти, редколлегияси, партия ва комсомол ташкилотлари тавсия этганлар.

ШАРИПОВ Соат — самолётсозлар маданият саройи ҳузуридаги «Восток» клуби ўзбек драматик коллективи раҳбари. Ўзбекистон драматурглари асарларини актив пропаганда қилганлиги, «ИҚБОЛ» телевизион кўрсатувлар туркумини тайёрлаганлиги учун.

Ўзбекистон ЛКСМ Ҳамза район комитети тавсия этган.

В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети маданият саройи «Маятник» ёшлар халқ театри (раҳбари В. Бушлер) — юксак ижрочилик маҳорати ва студент-ёшлар ўртасида театр санъатини пропаганда қилишда мақсадга йўналтирилган ишлари учун.

Ўзбекистон ЛКСМ Собир Раҳимов район комитети, В. И. Ленин номли ТошДУ комсомол комитети тавсия этганлар.

Паркент район маданият уйининг «Паркент гуллари» ашула ва рақс ансамбли (раҳбари К. Баратов) — ҳаваскорлик ижодиётини ривожлантиришга, қишлоқ ёшларини эстетик тарбиялашга қўшган катта ҳиссаси учун.

Ўзбекистон ЛКСМ Паркент район комитети тавсия этган.

ИСРОИЛОВА Ҳуриятхон — Ўзбекистон ССР телевидение ва радио эшиттиришлари давлат комитети «Мақом» ансамблининг солисти. Юксак ижрочилик санъати ва ўзбек классик музика санъатини пропаганда қилишдаги катта ишлари учун.

Ўзбекистон ЛКСМ Октябрь район комитети тавсия этган.

Красногорск посёлкаси «Чотқол» маданият уйининг «Акцент» вокал-чолғу ансамбли — юксак ижрочилик маҳорати ва маданий-оммавий тадбирларда актив иштироки учун.

Ўзбекистон ЛКСМ Янгиобод шаҳар комитети тавсия этган.

ХАТАМОВ Азамат — ҳайкалтарош, СССР Рассомлар союзининг аъзоси. «Достоевский ва Умар Ҳайём», «Абу Али ибн Сино ва Жомий» ҳайкаллари, В. И. Ленин портрети, Ўзбекистон Рассомлар союзи ёшлар бирлашмаси ишидаги актив иштироки учун.

Ўзбекистон Рассомлар союзи тавсия этган.

ШАРИПОВА Адиба — М. Ашрафий номли Тошкент Давлат консерваториясининг педагоги. Классик музика санъатини ривожлантиришга қўшган шахсий ҳиссаси, 1985—1986 йиллардаги концерт фаолияти учун.

Ўзбекистон театр жамияти, Ўзбекистон композиторлар союзи тавсия этганлар.

Абу Али ибн Сино номли 1-шаҳар касалхонаси «Шифокор» дуторчи қизлар ҳаваскорлик ансамбли (раҳбари — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист М. Юнусов). Тошкент шаҳар ёш хотин-қизлар ўртасида халқ ҳаваскорлик санъатини пропаганда қилишдаги актив иштироки учун.

Ўзбекистон ЛКСМ Октябрь район комитети, Ўзбекистон театр жамияти тавсия этганлар.

ҒОИПОВ Бозорбой — архитектор, Ўзбекистон шаҳарсозлик илмий-текшириш институти илмий-техника советининг илмий секретари. Тошкент денгизи қирғоғидаги область комсомол комитети дам олиш ва туризм зонасини лойиҳалаш ва қуришдаги шахсий ҳиссаси учун.

Ўзбекистон ЛКСМ Пискент район комитети, Ўзбекистон архитекторлар союзи тавсия этганлар.

АМИНОВА Гавҳар — М. Турғунбоева номидаги «Баҳор» Давлат халқ рақс ансамбли солисти. Чет элларда ўзбек халқ рақс санъатини муносиб тарзда намойиш этганлиги, юксак ижрочилик маҳорати учун.

Ўзбекистон ЛКСМ Киров район комитети тавсия этган.

Янгийўл район маданият уйининг «Қалдирғоч» болалар халқ цирк коллективи (раҳбари — Д. Раҳмонов). Юксак ижрочилик маҳорати, Янгийўл шаҳри ва райони комсомоллари ҳамда ёшларига маданий хизмат кўрсатишдаги актив иштироки учун.

Ўзбекистон ЛКСМ Янгийўл район комитети тавсия этган.

ТУРДИЕВА Кавсар — шоира, болалар учун «Варрак», «Патриот» шеърий тўпламлари, ёшларни ахлоқий-эстетик тарбиялашдаги актив иштироки учун.

Ўзбекистон Ёзувчилар союзи тавсия этган.

АБДУЛЛАЕВ Исмоилжон — Й. Охунбобоев номидаги республика ёш томошабинлар театрининг актёри. Мактаб ўқувчиларининг меҳнат бирлашмалари аъзолари ўртасида ўзбек театр санъатини пропаганда қилишдаги актив иштироки, «Паҳлавоннинг ўғирланиши», «Ажойиб уруғ» спектаклларида ижро этган етакчи роллари учун.

Ўзбекистон ЛКСМ Собир Раҳимов район комитети тавсия этган.

Комиссия мукофотга тақдим этилган номзодлар муҳокамасида актив иштирок этувчи ижодий, жамоат ташкилотлари, барча гражданларга ўз миннатдорчилигини билдиради.

Ўз фикр ва мулоҳазаларингизни қуйидаги адресга юборишингиз мумкин: 700029, Тошкент шаҳри, Ўзбекистон проспекти, 9. Ўзбекистон ЛКСМ Тошкент область комитети, пропаганда ва маданий-оммавий ишлар бўлими. Телефонлар: 33-41-14; 33-36-13.

СОВЕТ ПОЛКИ ҚАЙТМОҚДА

КОБУЛ, 20 октябрь. (ТАСС мухбири). Афғонистондаги энг қадимий қалъалардан бири — Кобулдаги Бола Хисор қалъаси байрамона безатилган. Ҳамма жойда СССР ва АДР давлат байроқлари, шиорлар кўзга ташланиб турибди.

Тўртинчи совет полки — бу сафар зенит полки бу ердан ватанига қайтмоқда. Афғон жамоатчилиги намояндалари АДР қуролли кучларининг жангчилари митингга тўпландилар.

АХДП Марказий Комитетининг бош секретари Нажиб тўпланганлар ҳузурида нутқ сўзлади. Биз ҳеч қачон урушни хоҳламадик ва хоҳламаймиз ҳам, деб таъкидлайди у. Мамлакатимиз узра ҳаддан ташқари зўр хавф-хатар туғилган оғир кунларда Совет Иттифоқи энг муқаддас ҳисобланган ўз фарзандларининг саҳий кучи билан ёрдам берди. Совет жангчилари чинакам интернационализм намунасини кўрсатдилар. Бу ҳақиқий қардошлик эди. Шимолга қараб жўнаётган минг-минглаб совет солдатлари, юзлаб танклар ва бошқа жанговар машиналар — холис ният белгиси, янгича сиёсий тафаккурнинг, КПСС XXVII съезди йўлининг рўёбга чиқарилишидир.

Бугунги кунда давлатимиз шафқатсиз урушни давом эттирмоқда. Биз ўз мамлакатимизнинг тинчлигини, шон-шарафи, озодлигини, миллий ифтиҳорини, территориал бутунлиги ва суверенитетини ҳимоя қилиш учун қўлимизга қурол олдик. Совет интернационалист жангчилари ўз жанговар тажрибасини бизга ўргатдилар. Олти полкнинг доимий турадиган жойига қайтиб бориши — кучимиз ўсиб бораётганлиги белгисидир, деб таъкидлади афғон раҳбари.

Биз Ленинга минг-минг раҳмат деймиз, унинг даҳоси бундан олтмиш йилдан кўпроқ муқаддам халқларимиз дўстлигини нурафшон қилди. Биз ана шу дўстлик анъаналарини ривожлантираётган совет раҳбарларига раҳмат деймиз. Биз ҳар томонлама кўрсатаётган ёрдами, бизнинг қийинчиликларимизни тушунганликлари, ёш революция тўғрисида оталарча ғамхўрлик қилганликлари учун барча совет кишиларига катта раҳмат деймиз. Биз СССРнинг шавкатли Қуролли Кучларига самимий раҳмат деймиз.

Нажиб АХДП Марказий Комитети ва бутун афғон халқи номидан полкнинг шахсий составига АХДП Марказий Комитети, АДР Революцион Кенгаши ва Министрлар Советининг эсдалик байроғини, шунингдек «Жанговар қардошлик» скульптура композициясини топширди.

Интернационалист жангчилардан ўттиз кишига СССР ва АДР давлат мукофотларининг топширилганлиги совет солдатлари ва офицерлари қаҳрамонлигининг, афғон революциясини ҳимоя қилишга улар қўшган ҳиссанинг муҳимлиги эътирофи бўлди.

БУЛАР СИЗДАН МИННАТДОР

◆ КУТИЛМАГАНДА ўнг қўлим шикастланиб, мени район марказий шифохонасига олиб келишганида аҳволим анча оғир эди. Хирургия бўлимининг тажрибали ва қўли енгил жарроҳлари Э. Расулов, Л. Обидов ва Ж. Сафаровлар дардимни енгиллатишди. Уларнинг буюрган дори-дармонлари ва маслаҳатларига қатъий амал қилиб, ўн кун ичида ҳеч нарсани кўрмагандай бўлиб кетдим.

Ўзларининг бурчларига садоқатлари ва хушмуомалалиқлари билан беморлар қалбига йўл топаётган, уларни қисқа муддат ичида дарддан фориғ этаётган бу шифокорларга чин юракдан ташаккур изҳор қиламан.

Т. ЗОКИРОВ,
Чиноз район маданият бўлимининг ходими.

◆ МЕН 25 йилдан буён Пискент районидаги болалар поликлиникасида ҳамшира бўлиб ишлайман. Шу йил май ойида тўсатдан кўзим хасталаниб қолди, дори-дармонларнинг ҳеч қандай фойдаси бўлмади. Август ойида йўлланма билан республика кўз касалликлари шифохонасига жойлашдим. Бу ерда кўзимни синчиклаб текширишиб, операцияга лойиқ деб топишди. Қўли енгил шифокорлар кўзимни муваффақиятли операция қилишди. Хуллас, ҳозир жуда яхши бўлиб кетдим. Шифохонада даволанувчиларга ҳамма шарт-шароитлар муҳайё этилганлигини кўриб беҳад мамнун бўлдим. Шахсан ўзим клиника бош врачи С. Умаров, врач Ў. Акрамова, ҳамширалардан М. Файзиева, З. Ашироваларга бир умр таъзимдаман.

З. ТОШХЎЖАЕВА.

◆ Қизим Холида Қодирова оғир аҳволда Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг руҳий касалликлар шифохонасига келтирилган эди. Шифохонанинг 16-бўлими мудири И. Е. Герасимова, катта ҳамшира З. Набиева ва бошқа медицина ходимларининг самимий ёрдами туфайли қизим тез кунлар ичида соғайиб кетди.

Касбига астойдил ихлос қўйган бу меҳрибон шифокорларга газета орқали ўз миннатдорчилигимни изҳор қиламан.

Ш. ШАРИПОВ,
уруш ва меҳнат ветерани, Орджоникидзе районы.

РАСМЛАРГА ИККИНЧИ УМР

ТАСВИРИЙ санъат асарларининг умрини узайтиришда, улардан келгуси авлодларнинг ҳам баҳраманд бўлишларини таъминлашда таъмирловчи-рассомларнинг хизматлари муҳим аҳамиятга эга. Абдулла Йўлдошев 1956 йилдан бери санъат асарларини қайта тиклаш билан шуғулланиб келмоқда. Унинг қўлида сайқал топган кўпгина картиналар орасида испан рассоми Хуань Пантохо де ла Куриснинг «Испан қироли Филипп III», «Маргарита Австрийская», рус рассоми Николай Генинг «Пётр I ўғли шаҳзода Алексейни сўроқ қилмоқда», Василий Верещагиннинг «Самарқанд зиндони», «Чаккилахўрлар» сингари машҳур асарлари бор.

Яқинда СССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан совет маданиятини ривожлантириш, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашдаги актив иштироки учун республикамизнинг бир группа адабиёт ва санъат намояндалари қаторида Ўзбекистон ССР Давлат санъат музейининг реставрация лабораториясининг мудири Абдулла Йўлдошев «Халқлар дўстлиги» ордени билан тақдирланди. Биз Абдулла акани бу катта мукофот билан чин юракдан муборакбод этиб, унга мустаҳкам соғлиқ, ижодий ишларида янги ютуқлар тилаймиз. Суратда: таъмирловчи-рассом А. Йўлдошев иш устида.

С. Муҳиддинов фотоси.

КЎРГАЗМАДА — ПОЛЬША ЁРИТГИЧЛАРИ

ПОЛЬШАНИНГ «Электрим» ташқи савдо ташкилоти 1945 йилнинг ноябрь ойида ташкил топган эди. Бу Польша Халқ Республикасининг дастлабки ташқи савдо корхоналаридан саналади.

Ўша кезларда урушдан вайрон бўлган мамлакатни қайта оёққа турғазишда бу ташкилот муҳим роль ўйнаши кутиларди. Чунки «Электрим» асосан чет эллардан турли қурилмалар сотиб олишга ихтисослашганди. Лекин кейинчалик мамлакатда саноат корхоналарининг ривожлана бориши туфайли 50-йилларга келиб бу ташкилот четга ҳам маҳсулот етказиб бера бошлади.

Бугунги кунга келиб «Электрим» ҳар йили тахминан 80 миллиард злотихлик маҳсулотларни четга етказиб бермоқда. Айни пайтда СССР, ГДР, Чехословакия, Югославия, Венгрия, Румыния сингари мамлакатларда унинг 62 та фирмаси ишлаб турипти.

Шу йилнинг ўзида Москва, Украина, Белоруссия, Грузия, Рига шаҳарларида савдо ташкилотининг кўргазмалари ўтказилди. Куни кеча Тошкентда очилган кўргазма эса «Электрим» маҳсулотлари билан тошкентликларни таништирди.

Кўргазмага қўйилган энергетика қурилмалари, электротехника саноати маҳсулотлари, телетехника буюмлари, турли ёритгичлар кўпчиликнинг эътиборини ўзига тортди. Тошкентдаги бу кўргазма бир неча кун давом этади.

Р. УСМОНОВА.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигининг
Ф. Энгельс номидаги Тошкент давлат чет тиллари педагогика институти

КУНДУЗГИ ТАЙЁРЛОВ БЎЛИМИГА

1986—1987 ўқув йили учун

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Тайёрлов бўлимига ўрта маълумотли илғор ишчилар, колхозчилар, алоқа ходимлари, пионервожатийлар ва СССР Қуролли Кучлари сафида хизматни ўтаб бўлганлар, колхоз, совхоз, саноат корхоналари, қурилиш, алоқа, транспорт ташкилотлари, мактаблар ва ҳарбий қисмлар қўмондонлигининг йўлланмаси бўлган ёшлар қабул қилинади.

Тайёрлов бўлимига кирувчилар йўлланма берган ташкилотда камида бир йил узлуксиз меҳнат қилган бўлишлари керак.

Институтнинг тайёрлов бўлимига кирувчилар билан чет тили ва жамиятшунослик фанларидан суҳбат ўтказилади ва шу суҳбатнинг натижаларига қараб инглиз, немис ва француз тиллари факультетларига қабул қилинади.

Тайёрлов бўлимини муваффақиятли тугатганлар Тошкент Давлат чет тиллар педагогика институти кундузги бўлимининг 1 курсига кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.

1984-85 ўқув йилидан бошлаб институт чет тили ва ўзбек мактаблари учун рус тили ва адабиётидан мутахассислар тайёрлаяпти.

Тайёрлов бўлимига кириш учун қуйидаги ҳужжатлар керак: институт ректори номига ариза, кўрсатилган намуна бўйича иш жойидан (ҳарбий қисмдан) йўлланма, ўрта маълумоти ҳақида ҳужжат (асл нусхаси), иш жойидан (ҳарбий қисмдан) характеристика, соғлиғи тўғрисида справка (086/У форма), 8 дона фотосурат (3х4 см).

Аризалар 10 ноябргача қабул қилинади.
СУҲБАТ 20 НОЯБРДАН 26 НОЯБРГАЧА ДАВОМ ЭТАДИ.
Қабул қилиш 28 — 29 ноябрда ўтказилади.
ЎҚИШ 1 ДЕКАБРДАН БОШЛАНИБ, 8 ОЙ ДАВОМ ЭТАДИ.
Тайёрлов бўлимига кирувчилар стипендия ва ётоқхона билан таъминланадилар.

ЎРТА МАКТАБНИНГ КУНДУЗГИ БЎЛИМИНИ 1986 ЙИЛДА ТУГАТГАНЛАР МЕҲНАТ СТАЖИ БЎЛСА ҲАМ ТАЙЁРЛОВ БЎЛИМИГА ҚАБУЛ ҚИЛИНМАЙДИ.

Мурожаат учун адрес: 700115, Тошкент шаҳри, Муқимий кўчаси, 104-уй. 162-хона. Тайёрлов бўлимининг қабул комиссияси.

ТОВАРЛАР—ХАЛҚҚА!

«КИЕВ-66-УНИВЕРСАЛ» ДИАПРОЕКТОРИ

Саёҳатларингиз, кўрган-кечирган барча қизиқ нарсалар ҳақида олган таассуротларингиз, у ерда эсдалик учун тушган суратларингизни дўстларингиз ва яқин кишиларингиз билан бирга баҳам кўришлик учун сиз саёҳатлар вақтида олган слайдларингизни «КИЕВ-66-УНИВЕРСАЛ» орқали намойиш этишингиз мумкин.

Бу проектор учун диапозитивлар эни 35 ёки 61,5 миллиметрлик плёнкаларга олинган бўлиши лозим.

Турли масофа фокусларига эга бўлган алмашувчи қўш объективлар экранда зарур бўлган катталикдаги тасвирга эришишга имкон беради.

Объективни фокуслантириш қўлда бажарилади.

Очиқ типдаги иккита диамагазин намойиш пайтида диапозитивларни тезлик билан алмаштиришга имконият яратади.

Диапроектор унчалик яхши қоронғулатилмаган хоналарда ҳам яхши тасвир ҳосил этиш учун юксак нур оқимига эга.

Бундай диапроектордан ўқув жараёнида кўргазмали ўқув программасини намойиш этиш учун ҳам фойдаланиш мумкин.

ЦРКО «РАССВЕТ».
ГЛАВКООПИНФОРМРЕКЛАМА.

ФИЗКУЛЬТУРА ВА СПОРТ

МУСОБАҚАЛАР, УЧРАШУВЛАР

«СОҲИБКОР» КУРАШНИ ДАВОМ ЭТТИРАДИ

◆ Куни кеча Халқободда «Соҳибкор» — «Пахтакор» (Андижон) учрашувида зона ғолиби аниқланди. Тошкент области футболчилари бу матчда 2:1 ҳисобида ғалабага эришиб, 50 очко тўпладилар ва биринчи лигага чиқиш ҳуқуқини берадиган ўтиш турнирида қатнашиш имконига эга бўлдилар.

Бу йилги мавсумда командага республикада хизмат кўрсатган тренер Е. Б. Валицкий раҳбарлик қилди. Команда спорт шарафини эса дарвозабонлар В. Филатов, Р. Худойқулов, ҳимоячилар А. Дитрих, В. Кузьмин, Р. Мирсодиқов, Н. Нортожиев, А. Тихонов, К. Аҳмедов, К. Романовский, ярим ҳимоячилар М. Рисбоев, Т. Шоймардонов, ҳужумчилар Б. Баканов, Қ. Иброҳимов, Р. Идрисов, С. Носковлар ҳимоя қилдилар.

Чемпионат низомига кўра бу йилги мавсумда иккинчи лиганинг тўққизта зонасида ғолиб чиққан командалар уч группага бўлиниб мусобақалашадилар. Ана шу группаларда ғолиб чиққан командалар келгуси йили биринчи лигада иштирок этади.

Соҳибкорчилар 29 октябрда сафарда Ворошиловграднинг «Заря» командаси билан, 1 ноябрда Халқободда Саратовнинг «Сокол», 4 ноябрда сафарда «Сокол» ҳамда 12 ноябрь куни ўз майдонларида «Заря» футболчилари билан куч синашадилар.

МУКОФОТ ҒАЛАБАГА УНДАДИ

◆ Будапештда эркин ва классик кураш бўйича жаҳон чемпионати мусобақалари давом этмоқда. Дастлабки беллашувлар арафасида эълон қилинган янгилик командамиз руҳини янада кўтариб юборди. Тошкентлик Арсен Фадзаев полвонлар учун бериладиган «Олтин кийим»га сазовор бўлди. Футболчилар, енгил атлетикачилар ва бошқа спорт турларининг вакиллари ана шундай мукофотлар билан рағбатлантириларди.

Фадзаев 1985 йилнинг энг яхши курашчиси деб топилган эди. Яхши ният ўйинлари пайтида ФИЛА президенти Милан Эрцеган (Югославия) журналистлар билан ўтказилган суҳбат чоғида Фадзаевни замонавий курашдаги идеал шахс деб атаган эди. Бугун эса у фахрий мукофот эгаси бўлди.

Бу мукофотни олганидан сўнг у ярим соат ўтар-ўтмас майдонга тушиб рақиб курагини осонгина ерга текказиб, ишончли ғалабага эришди. Унинг командадош дўсти тошкентлик Аслан Хадарцев ҳам рақибидан устун келди.

ТУРНИР ТУГАДИ

◆ Чим устида хоккей бўйича аёллар командалари ўртасидаги СССР чемпионати ниҳоясига етди. Аввал маълум қилганимиздек, 37 очко тўплаган «Андижанка» командаси учинчи бор СССР чемпиони унвонига сазовор бўлди. Тошкент областининг «Политотдел» хоккейчилари сўнгги учрашувда «Крилья Советов» командасини 3:2 ҳисобида мағлубиятга учратиб, очколар сонини 19 тага етказдилар ва еттинчи ўринни эгалладилар.

Ёш енгил атлетикачилар

«Динамо» стадионида 1973—1974 йилларда туғилган болалар ўртасида енгил атлетика ва ядро улоқтириш бўйича 14-шаҳар биринчилиги бўлиб ўтди. Мусобақада «Динамо», «Меҳнат», «Буревестник», «Локомотив», «Спартак», «Меҳнат резервлари» кўнгилли спорт жамияти ҳамда 1, 20-мактаблардан 330 ёш спортчи иштирок этди. 100 метрга югуришда «Динамо» жамиятининг аъзоси Юрий Краснощеков, қизлар ўртасида эса Надежда Однодворцева биринчи бўлиб келдилар.

Умумкоманда ҳисобида «Динамо» жамиятининг спортчилари ғолиб чиқиб, дипломлар ва эсдалик совғалари билан тақдирландилар.

О. МАХМАЮСУПОВ.

ҚИШЛОҚ СПОРТ КЛУБИ

● ҒАЛАБА районидаги «Ғалаба» хўжаликлараро спорт клубининг ишларидан кўпчилик мамнун. Бу саломатлик маскани райондаги 10 та колхоз ва 7 та совхоз меҳнаткашлари ихтиёрида. Район марказида жойлашган спорт комплекси эса ҳавас қилгудек. 17500 кишига мўлжалланган 3 та стадион, 2 та спорт зали, 17 та баскетбол, 28 та волейбол ҳамда 22 та футбол майдончаларида 8 мингдан ортиқ спортчи шуғулланиб келмоқда. Дзюдо, самбо, эркин кураш, шахмат-шашка, стол тенниси секциялари мунтазам фаолият кўрсатяпти. Ўтган йили клуб томонидан 22 та оммавий спорт мусобақалари ўтказилди. Шу йилнинг биринчи ярмидаёқ 20 дан зиёд оммавий тадбирлар уюштирилди. Уларнинг ҳар бирига пухта ҳозирлик кўрилади.

Шу кунгача спорт клубида 41 нафар биринчи разрядли спортчи, 18 нафар СССР спорт мастерлигига номзодлар тайёрланди.

Р. ИБРОҲИМОВ.

«ПИЁДАЛАР — ЎЙИННИНГ ЖОНИ»

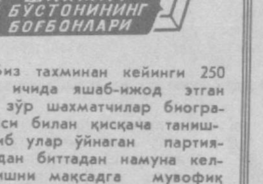

Энг яхши шахмат партияларини санъат дурдоналарига қиёс этадилар. Ўнинг яратувчилари эса ўз даврининг зўр шахматчиларидир. Шундай экан, уларни образли тарзда «Шахмат бўстонининг боғбонлари» десак чакки бўлмас.

Редакция вақти-вақти билан ўша боғбону, улар яратган «гул»лардан намуналар бериб бориш ниятида. Бу кўп сонли мухлислар талаб-истакларига жавоб бўлар деган умиддамиз. «БОҒ САЙРИ»га бошловчиликка кўнишни эса Мамажон ака Муҳиддиновдан илтимос қилдик. Фикр-мулоҳазалар билдириш — сизлардан, азиз шахмат мухлислари.

Биз тахминан кейинги 250 йил ичида яшаб-ижод этган энг зўр шахматчилар биографияси билан қисқача таништириб улар ўйнаган партиялардан биттадан намуна келтиришни мақсадга мувофиқ деб топдик. Уларнинг ҳам бир қисмини кўрсатиб, энг қизиқ жойини эса мустақил топишлари учун мухлисларнинг ўзларига ҳавола этиб борамиз.

1-САЙР

Боланинг мусиқий оҳангларни илғаш қобилияти зўр эди. Бўлмаса, қирол ибодатхонаси хорида ашула айтармиди. У музыкачиларнинг бир неча авлодини етиштириб берган оила анъанасини давом эттириши керак, деган қарорга келган ота-онасининг орзу-режаларини биларди.

Хорда қаттиқ интизом ҳукм сурарди. Ҳеч қанақа ўйин йўқ, фақатгина репетициялар орасидаги танаффус пайтларида шахматга рухсат этиларди. Секин-аста шахмат Филидорни домига торта бошлади. Тез фурсатда тенгқурлари орасида шахматда унга тенг келадиганлари қолмади.

Ўн бир яшар Франсуанинг хор учун ёзган асарини қирол Людовикнинг ўзи мақтагач, ёш музыкачининг келажаги таъмин этилганлиги равшан бўлди, қолди.

Бироқ тақдир бошқача тасарруф этмоқни ихтиёр қилди. Сарой капельмейстери деган бўш ўринни эгаллаш йўлидаги барча уринишлар муваффақият келтирмади. Шундан сўнг Филидор композиция билан шуғулланишга аҳд қилди. Шундай қилиб, жаҳон тасодифан яна битта атоқли композиторга эга бўлдики, ҳозирда унинг бюсти буюк музыкачилар қаторида Париждаги «Гран-опера» пештоқини безаб турибди.

Лекин, уни музыка олами тан олишга улгурмай туриб, у буюк шахматчи деган шуҳрат топишга улгурган эди.

Шахматчи сифатида унга шуҳрат келтирган нарса 1745 йили бир йўла икки тахтада ғойибона, яъни хоналару доналарни кўрмай ўйнаганлиги бўлди. Буюк маърифатпарварлар Дидро билан Даламбер бу воқеани ўзларининг машҳур «Энциклопедия»ларида тилга олиб ўтишди.

Филидор музыкада француз комик операсининг яратувчиларидан бири бўлди. Унинг халқ мотивлари асосида битган асарлари аҳолининг кенг табақасига яқин эди. У жами 25 комик ва фожиавий опера ёзди.

Хўш, унинг шахматга қўшган ҳиссаси-чи? Бу соҳада атиги битта — «Шахмат ўйинининг таҳлили» деган асар яратди. Лекин қанақа асарки! Биринчи бор 1749 йилда пайдо бўлган бу китоб деярли бирданига йигирма мартача қайта-қайта чоп этилди ва бошқа кўпгина тилларга таржима қилинди. Бунинг асосий сабаби, аввало, китоб муаллифининг маҳоратида эди. Шунда у 23 ёшда эди.

Филидор, шахмат ўйини позициянинг объектив қонуниятлари асосида тузилади, ҳар бир партияда юришлар унга тобе бўлган муайян план бўлмоғи даркор, деб эълон қилди.

«Менинг асосий ниятим, — деб ёзган эди у «Таҳлил»да, — оммага янгилик таклиф этишдир. Мен пиёдаларнинг ўйинини назарда тутаяпман. Улар шахматнинг жонидир...» Ҳа, худди товушлар музыканинг жонидек.

Филидор 1795 йилда сал кам етмиш ёшида Лондонда вафот этди. Бизгача буюк шахматчининг ё бир йўла сеансларда, ёки олдиндан бирор донасини бериб қўйиб ўйнаган партияларигина етиб келган. Қуйидаги партия бир йўла уч тахтага қарамай ўтказилган сеансда ўйналган.

БРЮЛЬ—ФИЛИДОР
Лондон, 1783 йил.

1. e4 e5 2. Cc4 c6 3. Фe2 d6 4. c3 f5 5. d3 Kf6 6. ef C:f5 7. d4 e4 8. Cg5 d5 9. Cb3 Cd6 10. Kd2 Kbd7. 11. h3 h6 12. Ce3 Фe7 13. f4.

Оқларнинг қароргоҳига мустаҳкам «суқилиб» олган кучли e4 пиёдаси қораларнинг устунлигини белгилайди.

Шу ерда Филидор 13... h5! юриши билан жавоб берган. Бу, бир ярим асрдан сўнг яратилган Нимцович назариясининг асосини ташкил этувчи силжишдир. Пиёдалар занжири назариясини тушуниш бобида Филидор замонасидан 150 йил ўзиб кетган, деб ҳисобласа бўлади.

Яна бир неча юришлардан сўнг тахтада шундай вазият вужудга келади.

35...h4! Филидорнинг бу юриши ҳам «Нимцович системаси»га тўла мос — пиёдалар занжирининг нозик жойини бузиш керак.

Яна 12 юришдан сўнг оқлар таслим бўлган.

Сиз, азиз дўстлар, уларнинг ҳаммасини топишингиз шарт эмас. Мустақил таҳлил асосида қоралар позициявий афзалликка эришадиган йўлни белгилай олсангиз бас. Уриниб кўринг-чи...

БИЛДИРИШ

«Тошкент ҳақиқати» газета редакцияси ҳузуридаги жамоатчи Совет навбатдаги қабулни бугун 22 октябрь куни соат 17. 00дан бошлаб ўтказади. Бу сафар қабулни Тошкент шаҳар прокурорининг ёрдамчиси Нурмат Турсунматов бошқаради.

Шикоят, ариза ва илтимосномалари бўлган ўртоқлар ана шу қабулхонага келишлари ва ўзларини қизиқтирган масалалар юзасидан мурожаат қилишлари мумкин. Келишга имкон тополмаган кишиларга редакция жамоатчи Совети қабулхонаси хат орқали ҳам жавоб беради.

Жамоатчи совет қабулхонаси Ленинград кўчаси, 32-уй, 7-қават, 742-хонага жойлашган. Телефонлар: 33—40—48: 32—53—54.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ЖАМОАТЧИ СОВЕТ ҚАБУЛХОНАСИ

«ВИТА» — ТАКОМИЛЛАШГАН ПАСТА

«ВИТА» КИР ЮВИШ ПАСТАСИ ТАКОМИЛЛАШГАН БЎЛИБ, БУЮМЛАРДАГИ ЭЛЕКТРОСТАТИК ЧИРСИЛЛАШНИ ЙЎҚОТАДИ. АЙНИҚСА ЖУН ВА СИНТЕТИК БУЮМЛАРДАГИ БУ ҲОЛАТ БАРТАРАФ БЎЛАДИ.

«ВИТА» дезинфекциялаш хусусиятига эга бўлиб, ошхона идишлари, чойшаб ва сочиқларни яхши тоза қилади. Унинг юқори даражада кир ювиш моддалари ҳар қандай доғларни осон кетказади. Қўлда ва машинада кир ювишга мўлжалланган.

Бу паста ванна, раковина ва полларни дезинфекция қилиш мақсадида ҳам ишлатилади.

«УЗБИТПЛАСТИК» 1-ФИРМА МАГАЗИНИ.

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ.

[«Тошкент ҳақиқати»нинг навбатдаги сони 24 октябрда чиқади].

Редактор **Н. НАСИМОВ.**

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
«Ташкентская правда»
ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ОБКОМА КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА И ОБЛАСТНОГО СОВЕТА НАРОДНЫХ ДЕПУТАТОВ

БИЗНИНГ АДРЕС: 700083, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

Редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748, масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750, БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар — 334048, 325354; партия турмуши — 325778; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325556; қишлоқ хўжалиги — 325647; пропаганда — 337010, 325749; совет қурилиши — 325733; маданият — 325767; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325645; тунги навбатчи — 325553; эълонлар бўлими — 325727.

Р. 09074. Б. 1740 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12